

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Účetnictví a daňová evidence individuálního podnikatele

Accounting and Tax Records of Individual Entrepreneurs

Student:

Veronika Šulcová

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Šárka Kryšková, Ph.D.

Ostrava 2013

Zadání bakalářské práce

Student:

Veronika Šulcová

Studijní program:

B6208 Ekonomika a management

Studijní obor:

6202R049 Účetnictví a daně

Specializace:

00 Účetnictví a daně

Téma:

Účetnictví a daňová evidence individuálního podnikatele
Accounting and Tax Records of Individual Entrepreneur

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Založení živnosti a související povinnosti podnikatele
3. Vedení účetnictví a vedení daňové evidence
4. Srovnání účetnictví s daňovou evidencí
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

HAKALOVÁ, Jana a Yveta PŠENKOVÁ. *Daňová evidence*. Ostrava: Ediční středisko VŠB-TU Ostrava, 2008. 104 s. ISBN 978-80-248-1798-9.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Abeceda účetnictví pro podnikatele 2012*. 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2012. 440 s. ISBN 978-80-7263-726-3.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů 2012*. 9. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 712 s. ISBN 978-80-7357-744-5.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Šárka Kryšková, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 10.05.2013

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežné prohlášení:

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně příloh, kromě Přílohy č. 1, Přílohy č. 2, Přílohy č. 4, Přílohy č. 5, Přílohy č. 6 a Přílohy č. 7, vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 10. května 2013

Veronika Šulcová

Obsah

1. Úvod	5
2. Založení živnosti a související povinnosti podnikatele	7
2.1 Založení živnosti.....	7
2.2 Sociální pojištění	10
2.3 Zdravotní pojištění.....	13
2.4 Daně individuálního podnikatele.....	15
2.3.1 Daň z příjmů fyzických osob	15
2.3.2 Daň z nemovitostí.....	17
2.3.3 Daň silniční	19
2.3.4 Daň z přidané hodnoty	20
2.3.5 Spotřební daň	21
3. Vedení účetnictví a vedení daňové evidence.....	23
3.1 Vedení účetnictví	23
3.1.1 Právní úprava účetnictví.....	23
3.1.2 Účetní knihy.....	25
3.1.3 Postupy účtování	27
3.1.4 Účetní uzávěrka a závěrka.....	30
3.2 Vedení daňové evidence	33
3.2.1 Právní úprava daňové evidence	33
3.2.2 Knihy v daňové evidenci.....	34
3.2.3 Postupy při vedení daňové evidence	38
3.2.4 Uzávěrková úprava na konci období	41
4. Srovnání účetnictví s daňovou evidencí.....	43
4.1. Srovnání účetnictví s daňovou evidencí v příkladu.....	44
4.1.1 Účetnictví v příkladu.....	47
4.1.2 Daňová evidence v příkladu	53
4.1.3 Rozhodnutí zda vést účetnictví či daňovou evidenci	56
5. Závěr	58

Seznam použité literatury	59
Seznam zkratek	62
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
Seznam příloh	
Přílohy	

1. Úvod

Situace drobných podnikatelů není v poslední době příznivá. Potýkají se s finančními problémy, špatnou znalostí zákonů, nesprávným vedením daňové evidence nebo účetnictví. Tato nepříznivá situace odrazuje mnoho osob začít podnikat.

Pokud již dojde k rozhodnutí zahájit podnikatelskou činnost, začínající podnikatel se potýká s velkým množstvím vyplňovaných formulářů souvisejících s podnikáním a dokládání různých potvrzení. Další nepříznivou situací je placení daní, sociálního a zdravotního pojištění podnikatele u různých subjektů. Podnikatele velmi odrazuje začít podnikat nepřehlednost zákonů a jejich časté změny.

Nejjednodušší formou podnikání je živnost, výhodou je nepovinnost vložení základního kapitálu, relativně rychlé vyřízení veškerých formalit, podnikatel na začátku podnikání nemusí vkládat velké finanční částky do základního kapitálu, také pokud dojde k založení živnosti, není kladena na podnikatele tak rozsáhlá administrativní zátěž. Vedení daňové evidence se snaží vést drobný živnostník obvykle sám, ovšem ne vždy dobře. Vedení účetnictví je náročnější pro živnostníka, obvykle má zaměstnanou účetní nebo využívá služeb účetní firmy. Velkou nevýhodou podnikání ve formě živnosti, je ručení celým osobním majetkem podnikatele.

Z výsledků Krajské správy českého statistického úřadu v Ostravě se nachází na území Moravskoslezského kraje 244 750 ekonomických subjektů k 31. 12. 2012. Došlo k poklesu o 1,6 % ekonomických subjektů oproti stejnému období předchozího roku. Ekonomickým subjektem jsou právnické a dále fyzické osoby, které mají postavení podnikatele.

Důvodů pro založení živnosti je mnoho. Osoba, která se rozhoduje, zda založit živnost láká nezávislost, rozhodování o své pracovní náplni, nepodléhat rozhodnutím nadřízeného, ovlivňovat si svůj výdělek. Na druhou stranu je také mnoho nevýhod. Podnikatel nemá jistou práci, sociální jistoty, pevnou pracovní dobu, stálý a pravidelný příjem.

Cílem této práce je, zaměřit se na začínajícího drobného podnikatele, živnostníka, který nemá zkušenosti s podnikáním. Poskytnout mu přehled o jednotlivých krocích při založení živnosti. Jedním z prvních kroků podnikatele je založení živnosti a podání přihlášky

k registraci k dani z příjmů fyzických osob. Dalším krokem je oznámení o zahájení podnikání zdravotní pojišťovně a Okresní správě sociálního zabezpečení.

Podnikatele se musí rozhodnout, zda vést daňovou evidenci nebo účetnictví. Začínající podnikatelé často nevidí rozdíl v uvedených způsobech vedení svých příjmů a výdajů (výnosů a nákladů). Z tohoto důvodu bude v práci uveden příklad, na kterém budou vysvětleny základní rozdíly mezi účetnictvím a daňovou evidencí.

Podnikatelé nemají jistotu, jaké dokumenty mají při vedení své živnosti vést. Často si nevědí rady při podávání Přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, také podání Přehledu o příjmech a výdajích pro zdravotní pojišťovnu a Českou správu sociálního zabezpečení.

V této práci bude poskytnut výpočet daně z příjmů, s jednotlivými přehledy příjmů osvobozených od daně, položky snižující základ daně a slevy na dani a zároveň vyplnění jednotlivých potřebných formulářů pro finanční úřad, zdravotní pojišťovnu a Okresní správu sociálního zabezpečení.

Při zpracování bakalářské práce byly použity metody popisu, komparace a kalkulace.

2. Založení živnosti a související povinnosti podnikatele

2.1 Založení živnosti

Živností, dle § 2 zákona o živnostenském podnikání, je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku za podmínek stanovených zákonem. Ohlásit živnost může fyzická osoba s bydlištěm na území České republiky. Podle zákona o živnostenském podnikání se za bydliště považuje místo trvalého pobytu na území České republiky.

Podmínky pro získání živnosti jsou uvedeny v zákoně č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. Abychom získali živnost, musíme splnit všeobecné podmínky. U některých druhů živností musíme splnit také zvláštní podmínky pro provozování živností, jako je odborná nebo jiná způsobilost, popřípadě praxe v oboru. Odbornou způsobilost prokážeme dokladem o uznání odborné kvalifikace.

Mezi všeobecné podmínky pro získání živnostenského oprávnění náleží:

- dosažení věku 18 let,
- způsobilost k právním úkonům,
- trestní bezúhonnost,
- daňové nedoplatky vůči územním finančním orgánům státu,
- nedoplatky vůči okresní správě sociálního zabezpečení.

Živnosti máme ohlašovací, které získáme na základě ohlášení po splnění všeobecných podmínek. Dále je rozdělujeme na řemeslné, vázané a volné živnosti. Jednotlivé druhy živností nalezneme v přílohách zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. Dalšími živnostmi jsou živnosti koncesované, které provozujeme na základě koncese, rovněž jsou uvedeny v příloze zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání.

Pokud ohlašovatel nesplňuje zvláštní podmínky pro provozování živnosti, může ustanovit *odpovědného zástupce*, který tyto podmínky musí splňovat. Odpovědný zástupce doloží souhlas s touto funkcí. Tato osoba odpovídá za řádný provoz živnosti a dodržování předpisů, k podnikateli je ve smluvním vztahu. Odpovědný zástupce může být ustanoven do funkce maximálně u čtyř podnikatelů. Podnikatel má povinnost ohlásit živnostenskému

úřadu do 15 dnů ode dne, kdy ustanovil odpovědného zástupce nebo ukončil funkci odpovědného zástupce tuto skutečnost.

Pokud podnikatel ke svému podnikání bude mít zřízenou *provozovnu*, má povinnost řídit se zákonem. Dle zákona o živnostenském podnikání je za provozovnu považován prostor, v němž je živnost provozována. Provozovnou je také automat nebo odborné zařízení sloužící k prodeji zboží a poskytování služeb a mobilní provozovna. Pokud je provozovna umístěna v bytě a podnikatel není vlastníkem bytu, může provozovat živnost pouze v případě, že má souhlas vlastníka bytu. Podnikatel má povinnost oznámit živnostenskému úřadu provozovnu, na základě oznámení udělí živnostenský úřad provozovně identifikační číslo provozovny. Místo podnikání musí být viditelně označeno názvem, nebo jménem a příjmením a identifikačním číslem.

Ohlásit živnost nebo zažádat o koncesi můžeme na tzv. Centrálním registračním místě u kteréhokoliv obecního živnostenského úřadu osobně nebo elektronicky prostřednictvím Jednotného registračního formuláře. Další možností podat žádost je prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy (Czech POINT). Jednotným registračním formulářem provedeme také registraci vůči dalším správním úřadům, jako je finanční úřad, správa sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovna a úřad práce.

V případě, že máme splněny veškeré podmínky vyplývající ze živnostenského zákona, živnostenský úřad ve lhůtě 5 pracovních dnů ode dne doručení ohlášení provede zápis do živnostenského rejstříku a vydá podnikateli výpis ze živnostenského rejstříku. Oprávnění provozovat živnost vzniká fyzickým osobám u ohlašovacích živností dnem ohlášení, u koncesovaných živností dnem nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese.

U finančního úřadu provedeme registraci k dani z příjmů fyzických osob, dani z přidané hodnoty, dani z nemovitosti, dani silniční, registraci pro plátcovy pokladny a podáme přihlášku k registraci – stálá provozovna. České správě sociálního zabezpečení podáme oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti OSVČ a podáme přihlášku k důchodovému a nemocenskému pojištění OSVČ. Ve vztahu k zdravotní pojišťovně podáme oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti a vůči úřadu práce podáme hlášení volného pracovního místa.

Pokud dojde v průběhu podnikání ke změnám údajů o podnikateli, musíme tyto změny nahlásit příslušným úřadům. Pro zjednodušení jednotlivých registrací, přihlášek a hlášení slouží Centrální registrační místo. Pomocí Jednotného registračního formuláře oznámíme

všem potřebným úřadům změnu údajů. Máme povinnost nahlásit změnu do 15 dnů ode dne jejího vzniku.

Podnikající osoba

Za osobu samostatně výdělečně činnou dle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění považujeme osobu, která ukončila povinnou školní docházku a dosáhla věku alespoň 15 let a vykonává samostatnou výdělečnou činnost, nebo spolupracuje při výkonu této samostatné výdělečné činnosti, lze na ni rozdělit příjmy dosažené výkonem této činnosti a výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení.

Za výkon jiné samostatné výdělečné činnosti se považuje:

- podnikání v zemědělství,
- provozování živnosti na základě oprávnění provozovat živnost,
- jiné podnikání podle zvláštního předpisu,
- činnost společníka veřejné obchodní společnosti nebo komplementáře komanditní společnosti vykonávaná pro tuto společnost.

Od 1. 1. 2004 se samostatná výdělečná činnost rozděluje na hlavní a vedlejší samostatnou výdělečnou činnost. Vedlejší samostatná výdělečná činnost nastává v okamžiku, kdy OSVČ není účastná nemocenského pojištění a:

- vykonává zaměstnání,
- má nárok na výplatu invalidního důchodu,
- má nárok na rodičovský příspěvek nebo peněžitou pomoc v mateřství nebo nemocenské z důvodu těhotenství a porodu, pokud peněžitá pomoc v mateřství připadá z nemocenského pojištění zaměstnanců,
- osobně pečuje o osobu mladší 10 let, která je závislá na péči jiné osoby,
- vykonává vojenskou službu v ozbrojených silách České republiky, pokud nejde o vojáky z povolání,
- je nezaopatřeným dítětem.

Nejsme povinni jako OSVČ dokládat důvody pro vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, pokud tuto informaci ČSSZ má ve své evidenci, nebo pokud má možnost tuto informaci získat elektronicky. V případě, že ČSSZ nemá možnost tyto skutečnosti zjistit,

musíme oznámit nejpozději do podání Přehledu o příjmech a výdajích za daný kalendářní rok skutečnost o vykonávání vedlejší samostatné výdělečné činnosti.

Interní směrnice OSVČ

Podnikatelé by měli mít vyhotoveny interní směrnice, při jejichž vytváření se řídí zákony, ale zaznamenaná jednotlivá specifika svého předmětu podnikání. Úprava interních směrnic není ze zákona předepsána, musí však být příkládány k účetnictví nebo daňové evidenci za daný rok. Slouží nejen podnikateli, ale také účetní, finančnímu úřadu, auditu apod. Poslouží nám k rychlé orientaci v daném podniku.

Mezi základními údaji v interních směrnicích je jméno a příjmení podnikatele, sídlo, IČ, DIČ, předmět podnikání, podpisové vzory, uvádíme také číslování dokladů, seznamy jednotlivých knih, používané zkratky a symboly, způsoby oceňování majetku a jeho odepisování a archivace písemností.

2.2 Sociální pojištění

Sociální pojištění se řídí zákonem č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Tento zákon obsahuje informace o pojistném na sociální zabezpečení, které se skládá z pojistného na důchodové pojištění, nemocenské pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Dalším zákonem, kterým se řídí podnikatel při výpočtu sociálního pojištění je zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

Podnikatel má povinnost oznámit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení den zahájení popř. den ukončení samostatné výdělečné činnosti, zánik oprávnění vykonávat samostatnou výdělečnou činnost, zánik důvodu pro výkon vedlejší samostatné výdělečné činnosti a to nejpozději do osmého dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém nastala tato skutečnost. Pokud tyto změny hlásí prostřednictvím Jednotného registračního formuláře, živnostenský úřad tyto změny nahlásí za podnikatele.

Povinná účast na sociálním pojištění

Osoby samostatně výdělečně činné mají povinnost platit pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. OSVČ má povinnou účast na pojištění

po dobu vykonávání hlavní samostatné výdělečné činnosti. Vedlejší OSVČ je povinně účastná pojištění v případě, že její příjem dosáhl v kalendářním roce alespoň rozhodné částky.

Výše pojistného se stanoví procentní sazbou z vyměřovacího základu za rozhodné období. Rozhodným obdobím u osoby samostatně výdělečně činné je kalendářní rok, za které se pojistné platí. OSVČ se částka určí tak, že tato částka nesmí být nižší než 50 % základu daně z příjmů z podnikání předchozího roku. Vyměřovací základ pro rok 2013 se určí ze základu daně za rok 2012. Procentní sazba pro rok 2013 u OSVČ dle § 7 odst. 1 písm. c) zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti je 29,2 % z toho 28 % připadá na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti. Po výpočtu pojistného zaokrouhlujeme vypočtenou částku na celé koruny nahoru. U sociálního pojištění je určen minimální a maximální vyměřovací základ.

Minimální vyměřovací základ pro hlavní výdělečnou činnost se získá jako součin minimálního měsíčního vyměřovacího základu a počtu kalendářních měsíců, kdy byla vykonávána hlavní výdělečná činnost. Minimální roční vyměřovací základ hlavní výdělečné činnosti je ve výši 77 652 Kč. Minimální vyměřovací základ pro vedlejší výdělečnou činnost se získá stejným způsobem jako u hlavní výdělečné činnosti, s tím rozdílem, že částka ročního minimálního vyměřovacího základu pro rok 2013 je ve výši 31 068 Kč.

Maximální vyměřovací základ pro sociální pojištění je ve výši 48násobku průměrné mzdy. Pro rok 2013 je částka maximálního vyměřovacího základu 103 536 Kč.

Záloha na pojistné je splatná od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce. Zálohy na sociálním pojištění se platí ve stejné výši jako v roce 2012 do měsíce předcházejícímu měsíci podání Přehledu za rok 2012. Osoba vykonávající *hlavní výdělečnou činnost* platí zálohy na sociální pojištění dle daňového základu dosaženého v roce 2012, minimální částka dosahuje výše 1 890 Kč. Osoba vykonávající *vedlejší výdělečnou činnost* má povinné minimální zálohy na sociálním pojištění v roce 2013 dle daňového základu dosaženého v roce 2012, jedná se o částku ve výši 756 Kč. Povinnost platit zálohy nastává v případě, přihlášení k účasti na pojištění pro rok 2013, nebo daňový základ v roce 2012 dosáhl částky 60 329 Kč.

Dobrovolná účast na sociálním pojištění

Osoba samostatně výdělečně činná má možnost rozhodnout se, zda si bude či nebude platit nemocenské pojištění. Splatnost nemocenského pojištění je také od 1. dne do 20. dne

následujícího měsíce. Pojistné je stanoveno z měsíčního základu procentní sazbou, tato sazba je ve výši 2,3 %. Minimální vyměřovací základ pro rok 2013 činí 5 000 Kč, tzn., že minimální platba pojistného je ve výši 115 Kč.

Přehled o příjmech a výdajích

OSVČ má povinnost podat na příslušnou správu sociálního zabezpečení tiskopis Přehled o příjmech a výdajích. Musí tak učinit nejpozději do jednoho měsíce ode dne, ve kterém vznikla povinnost podat daňové přiznání za daný kalendářní rok.

Pokud vykonává vedlejší samostatně výdělečnou činnost, má povinnost podat doklad o důvodu vedlejší činnosti.

V případě, že OSVČ zjistí, že uvedla vyměřovací základ pro pojistné v nižší částce, než je skutečnost, má povinnost nejpozději do 8 dnů, kdy se o změně dověděla, podat opravný Přehled. Pokud již uhradila pojistné z nižšího vyměřovacího základu, nastává povinnost uhradit rozdíl z prvního Přehledu a opravného Přehledu do 8 dnů, kdy podala opravný Přehled.

Výpočet sociálního pojištění za rok 2012 a výpočet záloh pro rok 2013 je uveden v Tab. 2.1. Podnikatel má za rok 2012 výnosy ve výši 630 000 Kč a náklady ve výši 460 000 Kč.

Tab. 2.1 – Výpočet sociálního pojištění

Výnosy	630 000 Kč
Náklady	- 460 000 Kč
Výsledek hospodaření	170 000 Kč
Vyměřovací základ (170 000 · 0,5)	85 000 Kč
Sociální pojištění za rok 2012 (85 000 · 0,292)	24 820 Kč
Záloha na sociální pojištění pro rok 2013 (24 820 / 12)	2 069 Kč

Zdroj: vlastní výpočet

2.3 Zdravotní pojištění

Pro stanovení výše pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, penále, způsob jejich placení, způsob vedení plátců pojistného se řídí zákonem č. 592/1992, o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění. Každý občan České republiky má povinnost mít uzavřené zdravotní pojištění. Toto pojištění si hradí sám, nebo ho za něj platí stát. Pokud máme uhrazené zdravotní pojištění, máme nárok na bezplatnou základní zdravotní péči. Ze zdravotního pojištění jsou plně nebo částečně hrazené lékařské úkony, léky a zdravotnický materiál. Zdravotní pojištění si platíme, pokud jsme zaměstnanci nebo osoby samostatně výdělečně činné sami.

Stát platí zdravotní pojištění za osoby, kterými jsou:

- nezaopatřené děti nevýdělečně činné do 26 let,
- ženy na mateřské nebo rodičovské dovolené,
- poživatelé důchodů,
- příjemci rodičovského příspěvku,
- uchazeči o zaměstnání,
- osoby pobírající dávky sociální péče z důvodu sociální potřeby, atd.

Zdravotní pojištění se odvádí ve výši 13,5 % z vyměřovacího základu za rozhodné období. V případě zaměstnanců je vyměřovacím základem hrubá mzda, ze které zaměstnavatel strhne 4,5 % a dalších 9 % odvede zdravotní pojišťovně zaměstnavatel za svého zaměstnance. Vypočtené pojistné zaokrouhlujeme na celé koruny nahoru. Vyměřovací základ je ve výši 50 % příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení.

Pro OSVČ je stanoven maximální vyměřovací základ, z kterého má povinnost odvést zdravotní pojištění. Výše maximálního vyměřovacího základu je 72násobek průměrné měsíční mzdy, tzn. 155 304 Kč měsíčně, ročně 1 863 648 Kč. Minimální měsíční vyměřovací základ je pro OSVČ, stanoven pro rok 2013 na 12 942 Kč, roční 155 304 Kč.

Zálohu na zdravotní pojištění platí OSVČ již od ledna ve výši pro rok 2013, tzn., že musí zdravotní pojištění uhradit za leden nejpozději do osmého dne následujícího měsíce po měsíci, za který pojistné náleží. V tomto případě musí uhradit pojistné do 8. 2. 2013, na účet některé ze zdravotních pojišťoven působících v České republice, u které je tato OSVČ pojištěna. Pro rok 2013 je minimální výše zálohy na zdravotní pojištění ve výši 1 748 Kč.

Osoba vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, nemá povinnost platit zálohy na pojistném, dle zákona o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění. Vedlejší OSVČ má povinnost zaplatit pojistné nejpozději do 8 dnů po dni, ve kterém byl podán Přehled o příjmech a výdajích.

Pokud zahájí samostatnou výdělečnou činnost, má povinnost jako OSVČ podat formulář Přihláška a evidenční list pojištěnce, na který uvedeme jméno pojištěnce, způsob platby pojistného a číslo účtu, ze kterého pojistné bude hrazeno, uvede také obchodní jméno, adresu, IČ a kontaktní údaje. Pokud dojde k ukončení samostatné výdělečné činnosti, také podá tento Přehled a evidenční list pojištěnce.

Zdravotní pojištění musí být vždy placeno, ať už si ho platí OSVČ sama nebo zdravotní pojištění platí zaměstnavatel nebo stát. Veškeré změny, které nastanou, musí nahlásit zdravotní pojišťovně do 8 dnů. Mezi tyto změny patří např. nové zaměstnání, evidence na úřadu práce, zahájení podnikání apod. Pokud chce změnit pojišťovnu, může to udělat maximálně jednou za 12 měsíců k 1. lednu, přihlášku zdravotní pojišťovně musí podat nejpozději 6 měsíců před daným datem změny.

Přehled o příjmech a výdajích

Osoba samostatně výdělečně činná má povinnost podat zdravotní pojišťovně, u které je pojištěna, Přehled o příjmech a výdajích vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení, zaplacených zálohách na pojistné, vyměřovacím základu a pojistném vypočteném z tohoto vyměřovacího základu nejpozději do jednoho měsíce ode dne, ve kterém podala daňové přiznání.

V případě, že jí vznikne za předchozí rok nedoplatek, musí jej uhradit nejpozději do 8 dnů od podání Přehledu OSVČ.

Výpočet zdravotního pojištění za rok 2012 a výpočet záloh pro rok 2013 je uveden v Tab. 2.2. Podnikatel má za rok 2012 výnosy ve výši 630 000 Kč a náklady ve výši 460 000 Kč. V tomto případě je měsíční záloha na zdravotní pojištění ve výši 957 Kč, minimální měsíční záloha pro rok 2013 je 1 748 Kč, z tohoto důvodu budeme zdravotní pojišťovně odvádět tuto částku.

Tab. 2.2 – Výpočet zdravotního pojištění

Výnosy	630 000 Kč
Náklady	- 460 000 Kč
Výsledek hospodaření	170 000 Kč
Vyměřovací základ (170 000 · 0,5)	85 000 Kč
Zdravotní pojištění za rok 2012 (85 000 · 0,135)	11 475 Kč
Záloha na sociální pojištění pro rok 2013 (11 475 / 12 = 957 Kč)	1 748 Kč

Zdroj: vlastní výpočet

2.4 Daně individuálního podnikatele

Podnikateli z jeho ekonomické činnosti vyplývají povinnosti také k finančnímu úřadu z pohledu úhrady daní. Zde se musí řídit zákony, kterým jednotlivé daně podléhají. Odvody z daní tvoří velkou část příjmů státního rozpočtu.

2.3.1 Daň z příjmů fyzických osob

Poplatníkem daně z příjmů fyzických osob dle zákona č. 589/1992 Sb., o daních z příjmů je fyzická osoba, která na území České republiky má bydliště nebo se zde obvykle zdržuje. Daňová povinnost se vztahuje na příjmy plynoucí z území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí. Příjmem může být peněžní, nepeněžní či příjem dosažený směnou.

Předmětem daně z příjmů jsou příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků, příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z pronájmu a z ostatních příjmů.

Ze základu daně, který je snížen o nezdanitelné položky (§ 15) a o odčitatelné položky (§ 34), zaokrouhleného na celá sta Kč dolů je vypočtena daň ve výši 15 %.

Podnikatel za zdaňovací období, za které podává daňové přiznání, má nárok na snížení základu daně z příjmů fyzických osob o částky:

- 24 840 Kč na poplatníka,
- 24 840 Kč na manželku (manžela) žijící s poplatníkem v domácnosti, pokud nemá vlastní příjem přesahující za zdaňovací období 68 000 Kč,
- 2 520 Kč, pobírá-li poplatník invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně,
- 5 040 Kč, pobírá-li poplatník invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně,
- 16 140 Kč, je-li poplatník držitelem průkazu ZTP/P,
- 4 020 Kč u poplatníka po dobu, po kterou se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, a to do dovršení věku 26 let.

Poplatník má nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s ním v domácnosti ve výši 13 404 Kč ročně.

Zálohy na daň z příjmů se platí během zálohového období. Zálohy neplatí podnikatel, jehož poslední známá daň nepřesáhla 30 000 Kč. Podnikatel, jehož poslední známá daň přesáhla 30 000 Kč, avšak nepřesáhla 150 000 Kč, platí zálohy na daň ve výši 40 % poslední známé daňové povinnosti. První záloha je splatná do 15. dne šestého měsíce zdaňovacího období a druhá je splatná do 15. dne dvanáctého měsíce zdaňovacího období. Podnikatel, jehož poslední známá daňová povinnost přesáhla 150 000 Kč, platí zálohy na daň ve zdaňovacím období ve výši 25 % poslední známé daňové povinnosti. První záloha je splatná do 15. dne třetího měsíce zdaňovacího období. Druhá záloha je splatná do 15. dne šestého měsíce zdaňovacího období. Třetí záloha je splatná do 15. dne devátého měsíce zdaňovacího období. Čtvrtá záloha je splatná do 15. dne dvanáctého měsíce zdaňovacího období.

Daňové přiznání je povinen podat každý, jehož roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob, přesáhly 15 000 Kč, pokud se nejedná o příjmy od daně osvobozeny, nebo příjmy, u kterých je daň vybírána srážkou. Daňové přiznání má povinnost podat i ten, jehož příjmy nedosáhly 15 000 Kč. V daňovém přiznání poplatník uvede veškeré příjmy, které jsou předmětem daně, kromě příjmů osvobozených a příjmů, u kterých je daň z příjmů vybírána zvláštní sazbou daně.

Příjmy z podnikání

Příjmy z podnikání jsou příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, příjmy ze živnosti, z jiného podnikání podle zvláštních právních předpisů a podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti.

Dílčí základ daně lze získat po odečtení prokazatelně vynaložených výdajů na dosažení, zajištění a udržení příjmů od příjmů z podnikání. Podnikatel vede evidenci příjmů a výdajů (výnosů a nákladů). V účetnictví se vychází z Výkazu zisku a ztrát, v daňové evidenci z Přehledu příjmů a výdajů. Pokud nemá podnikatel jiné zdanitelné příjmy, zdaní se již tento dílčí základ daně daní z příjmů fyzických osob ve výši 15 %.

Může nastat situace dle § 7 odst. 7 zákona o daních z příjmů, kdy se podnikatel rozhodne uplatňovat výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů procentem z příjmů. Uplatní-li podnikatel výdaje dle odstavce 7, v částce výdajů jsou zahrnuty již veškeré výdaje podnikatele. Podnikatel má povinnost vést záznamy o příjmech a evidenci pohledávek vzniklých v souvislosti s podnikáním. Výše výdajů dle § 7 odst. 7 zákona o daních z příjmů činí:

- a) 80 % z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z živností řemeslných,
- b) 60 % z příjmů ze živnosti, s výjimkou příjmů ze živností řemeslných,
- c) 40 % z příjmů z jiného podnikání podle zvláštních právních předpisů,
- d) 30 % příjmy z pronájmu majetku zařazeného v obchodním vlastnictví; nejvýše lze uplatnit výdaje do částky 600 000 Kč.

Příjmy z kapitálového majetku

Mezi částky zvyšující příjmy z kapitálového majetku u individuálního podnikatele patří např. zvýšení příjmu vlivem úroků a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách, úroky z peněžních prostředků na vkladovém účtu, úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a půjček, výnosy z vkladových listů apod.

2.3.2 Daň z nemovitostí

Daň z nemovitostí upravuje zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí. Tento zákon upravuje daň z pozemků a daň ze staveb.

Daň z nemovitostí je vyměřována k 1. lednu roku, za který se daň vyměřuje. Daňové přiznání má povinnost podat poplatník nejpozději do 31. ledna zdaňovacího období. Pokud poplatník podal daňové přiznání v některém z předchozích zdaňovacích období a nedošlo-li ke změně okolností k vyměření daně, daňové přiznání se nepodává.

Daň je splatná nejpozději do 31. května, pokud nepřesáhne 5 000 Kč. Poplatníci, kteří mají povinnost zaplatit daň z nemovitostí vyšší, než je částka 5 000 Kč, platí daň ve dvou stejných splátkách. Poplatníci, kteří provozují zemědělskou výrobu a chov ryb zaplatí první splátku do 31. srpna a druhou splátku do 30. listopadu. Ostatní poplatníci jsou povinni zaplatit první splátku nejpozději do 31. května a druhou splátku do 30. listopadu.

Daň z pozemků

Předmětem daně z pozemků jsou pozemky na území České republiky vedené v katastru nemovitostí. Plátcem daně je vlastník pozemku, pokud není uvedeno podle zákona jinak. Předmětem daně z pozemků nejsou:

- a) pozemky zastavěné stavbami uvedenými jako předmět daně u daně ze staveb,
- b) lesní pozemky, na nichž se nacházejí lesy ochranné a lesy zvláštního určení,
- c) vodní plochy s výjimkou rybníků sloužících k intenzivnímu a průmyslovému chovu ryb.

Základ daně u pozemků orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad a ovocných sadů a trvalých travních porostů je cena půdy zjištěná násobením skutečné výměry pozemku v m² průměrnou cenou půdy stanovenou na 1 m² ve vyhlášce.

Základ daně u pozemků hospodářských lesů a rybníků s intenzivním chovem a průmyslovým chovem ryb je cena pozemku zjištěná podle platných cenových předpisů k 1. lednu zdaňovacího období nebo součin skutečné výměry v m² a částky 3,80 Kč.

U ostatních pozemků je základem daně skutečná výměra pozemku v m² zjištěná k 1. lednu zdaňovacího období.

Sazby daně pro výpočet daně z nemovitostí jsou stanoveny v § 6 odst. 1 nebo odst. 2 zákona o dani z nemovitostí. Základní sazbu daně násobíme koeficientem podle počtu obyvatel uvedeným v § 6 odst. 4.

Základ daně z pozemků, pokud je vypočten v korunách se zaokrouhluje na celé Kč nahoru; základ daně vypočtený v m² se zaokrouhluje na celé m² nahoru.

Daň ze staveb

Předmětem daně jsou stavby na území České republiky. Poplatníkem daně je vlastník nemovitosti, pokud není dle zákona uvedeno jinak. Mezi stavby, které jsou předmětem daně, patří:

- a) stavby, pro které byl vydán kolaudační souhlas, nebo stavby užívané před vydáním kolaudačního souhlasu,
- b) stavby způsobilé k užívání na základě oznámení stavebnímu úřadu nebo stavby podléhající oznámení stavebnímu úřadu,
- c) stavby, které nevyžadují stavební povolení ani ohlášení a užívané,
- d) stavby, pro které bylo vydáno kolaudační rozhodnutí,
- e) stavby, ve kterých jsou byty nebo nebytové prostory včetně podílu na společných částech stavby, které jsou evidovány v katastru nemovitostí.

Základem daně ze staveb je výměra půdorysu nadzemní části stavby v m² podle stavu k 1. lednu zdaňovacího období. Základem daně z bytů nebo samostatného nebytového prostoru je výměra podlahové plochy bytu v m² podle stavu k 1. lednu zdaňovacího období, vynásobená koeficientem 1,20.

Základní sazby daně pro stavby jsou uvedené v § 11 odst. 1, které jsou v korunách na 1 m² zastavěné plochy. Pokud má stavba nadzemní podlaží, zvyšuje se základní sazba daně o 0,75 Kč za každé nadzemní podlaží. Základní sazbu daně násobíme dle § 11 odst. 3 koeficientem podle počtu obyvatel.

Pokud podnikatel využívá k podnikatelské činnosti nebytový prostor v obytném domě s výjimkou zemědělské prvovýroby nebo případů, kdy jsou tyto nebytové prostory osvobozeny dle § 9 zákona o dani z nemovitosti, má povinnost podnikatel zvýšit zjištěnou daň o 2 Kč za každý 1 m² podlahové plochy nebytového prostoru.

2.3.3 Daň silniční

Daň silniční upravuje zákon č. 16/1992 Sb. o dani silniční. Předmětem daně silniční jsou silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla registrovaná a provozovaná v České republice, jsou-li používána k podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti.

Poplatníkem je fyzická nebo právnická osoba, která je provozovatelem vozidla a je zapsána v technickém průkazu, nebo užívá vozidlo, v jehož technickém průkazu je zapsána

jako provozovatel vozidla. Poplatníkem daně je také zaměstnavatel, který vyplácí cestovní náhrady zaměstnanci za použití osobního automobilu nebo jeho přípojného vozidla.

Základem daně je zdvihový objem motoru v cm^3 u osobních automobilů. Součet největších povolených hmotností nápravy v tunách a počet náprav u návěsů a největší povolená hmotnost v tunách a počet náprav u ostatních vozidel.

Roční sazby daně jsou uvedeny v § 6 zákona o dani silniční. Pro zjištění jednotlivých parametrů pro určení daně vycházíme z technického průkazu vozidla.

Zaměstnavatel může uplatnit sazbu daně 25 Kč za každý den, kdy vyplatil zaměstnanci cestovní náhrady za použití osobního automobilu. Podnikatel má možnost dále uplatnit snížení sazby daně dle § 6 odst. 5 po dobu až 108 měsíců od data první registrace vozidla. Naopak má povinnost sazbu zvýšit o 25 %, pokud datum první registrace je do 31. prosince 1989.

Zálohy se vypočtou ve výši 1/12 příslušné roční sazby daně za každý kalendářní měsíc, ve kterém u vozidla trvala, vznikla nebo zanikla daňová povinnost v rozhodném období. Rozhodným obdobím je kalendářní čtvrtletí bezprostředně předcházející kalendářnímu měsíci, na který připadl termín splatnosti zálohy. Podnikatel platí zálohy na daň, které jsou splatné do 15. dubna, 15. července, 15. října a 15. prosince. U zálohy splatné 15. prosince jsou rozhodným obdobím měsíce říjen a listopad.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. Daňové přiznání se musí podat nejpozději do 31. ledna kalendářního roku následujícího po uplynutí zdaňovacího období.

2.3.4 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty upravuje zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Předmětem daně je dodání zboží, převod nemovitosti nebo přechod nemovitosti za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti s místem plnění v tuzemsku, poskytnutí služby za úplatu, pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu za úplatu nepovinnou k dani.

Osobami povinnými k dani jsou fyzické nebo právnické osoby, které samostatně uskutečňují ekonomickou činnost. Plátcí daně jsou osoby se sídlem v tuzemsku, jejichž obrat za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců přesáhne 1 000 000 Kč, s výjimkou osob, které uskutečňují pouze plnění osvobozená od daně bez

nároku na odpočet, jedná se o povinnou registraci. Dobrovolně se může plátce registrovat, pokud uskutečňuje nebo bude uskutečňovat plnění s nárokem na odpočet daně. Tato osoba musí podat registraci k dani z přidané hodnoty na finančním úřadě. Plátce je povinen podat přihlášku k registraci do 15 dnů po skončení měsíce, ve kterém překročil stanovený obrát.

Základem daně je vše, co jako úplatu obdržel nebo má obdržet plátce za uskutečněná zdanitelná plnění, včetně částky na úhradu spotřební daně. Základ daně také zahrnuje jiné daně, cla, dávky a poplatky, spotřební daň, daň z elektřiny, zemního plynu a některých dalších plynů.

Daň se vypočítá jako součin základu daně a sazby daně, takto vypočtená daň se může zaokrouhlit na celé koruny. Pokud je již zdanitelné plnění včetně daně, vypočítá se daň podle koeficientu daného zákonem. Pro daň z přidané hodnoty jsou uvedeny dvě sazby daně. Základní sazba daně ve výši 21 % pro rok 2013 a snížená daň ve výši 15 % pro některé služby a zboží.

Daňové doklady se uchovávají po dobu 10 let od konce zdaňovacího období, ve kterém se plnění uskutečnilo.

2.3.5 Spotřební daň

Spotřební daň upravuje zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních. Spotřebními daněmi jsou daň z minerálních olejů, daň z lihu, daň z piva, daň z vína a meziproductů a daň z tabákových výrobků.

Plátcem daně je právnická nebo fyzická osoba, která je provozovatelem daňového skladu, oprávněným příjemcem, oprávněným odesílatelem nebo výrobcem, jíž vznikla povinnost daň přiznat a zaplatit s uvedením vybraných výrobků.

Předmětem daně jsou vybrané výrobky na daňovém území Evropského společenství vyrobené nebo na daňové území Evropského společenství dovezené.

Daň se vypočítává vynásobením základu daně sazbou daně stanovenou pro příslušný výrobek.

Základem daně z minerálních olejů je množství minerálních olejů vyjádřené v 1 000 l při teplotě 15 °C, to neplatí pro topné oleje a pro zkapalněné ropné plyny, u nichž je základem daně množství vyjádřené v tunách čisté hmotnosti. *Základem daně z lihu* je množství lihu

vyjádřené v hektolitrech etanolu při teplotě 20 °C zaokrouhlené na dvě desetinná místa. *Základ daně z piva* je množství piva vyjádřené v hektolitrech. *Základem daně z vína a meziproduktů* je množství vína a meziproduktů vyjádřené v hektolitrech. Základem daně u cigaret, doutníků a cigarillos je množství vyjádřené v kusech a u tabáků ke kouření v kilogramech.

3. Vedení účetnictví a vedení daňové evidence

Při zahájení podnikání by si měla každá fyzická osoba dobře promyslet, zda povede daňovou evidenci či účetnictví. Pokud se podnikatel rozhodne přejít z daňové evidence na vedení účetnictví nebo naopak, má tuto možnost, musí se ovšem řídit § 61b vyhlášky č. 500/2002 Sb. Daňové dopady přechodu z vedení účetnictví na daňovou evidenci fyzických osob upravuje Příloha č. 2 k zákonu č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Přechod z vedení daňové evidence na vedení účetnictví upravuje Příloha č. 3.

3.1 Vedení účetnictví

Při vedení účetnictví se musí podnikatelé řídit zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vyhláškou č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli a účtují v soustavě podvojného účetnictví a Českými účetními standardy č. 001 – č. 023.

3.1.1 Právní úprava účetnictví

Dle § 1 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví je stanoveno, které fyzické osoby musí vést účetnictví povinně, ostatní fyzické osoby mohou vést daňovou evidenci. Mezi tyto fyzické osoby, které musí vést účetnictví povinně, patří:

- a) fyzické osoby, které jsou podnikateli, pokud jejich obrat podle zákona o dani z přidané hodnoty včetně plnění osvobozených od této daně, jež nejsou součástí obratu, v rámci jejich podnikatelské činnosti přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 25 000 000 Kč, a to od prvního dne kalendářního roku,
- b) fyzické osoby, které jsou jako podnikatelé zapsáni v obchodním rejstříku,
- c) fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí,
- d) fyzické osoby, které jsou podnikateli a jsou účastníky sdružení bez právní subjektivity.

Účetní jednotky mají povinnost účtovat o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, dále o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. Účetní

jednotky účtují podvojnými zápisy o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí.

Účetním obdobím je nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců, není-li stanoveno jinak. Účetní období se shoduje s kalendářním rokem nebo je hospodářským rokem. Hospodářským rokem je účetní období, které může začít pouze prvním dnem jiného měsíce, než je leden.

Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví ode dne zahájení činnosti až do dne ukončení činnosti, popř. od svého zápisu do obchodního rejstříku až do dne výmazu z obchodního rejstříku. Pokud se podnikatel rozhodl pro dobrovolné vedení účetnictví, začíná je vést od prvního dne účetního období následujícího po období, ve kterém se rozhodly vést účetnictví.

Účetnictví se vede tak, aby poskytovalo poctivý a věrný obraz skutečnosti, vedení účetnictví musí být nepřetržité a za určité časové období. Na základě účetních záznamů zaznamenáváme jednotlivé účetní případy do účetních knih.

Z účetnictví lze čerpat množství informací, které jsou určené nejen pro samotného podnikatele, ale také pro zaměstnance, odběratele, dodavatele, banky, finanční úřad a mnoho dalších subjektů.

Zjednodušený rozsah vedení účetnictví

Pokud nestanoví zákon o účetnictví nebo zvláštní právní předpis jinak, účetní jednotky mají povinnost vést účetnictví v plném rozsahu, avšak existují výjimky, kdy může vést podnikatel účetnictví ve zjednodušeném rozsahu dle zákona o účetnictví.

Účetní jednotky, které jsou fyzickými osobami a vedou účetnictví dobrovolně, jsou zapsány do obchodního rejstříku nebo po překročení obratu 25 000 000 Kč mohou vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, pokud nemají povinnosti mít účetní závěrku ověřenou auditorem.

Účetní závěrku ověřenou auditorem mají subjekty, které ke konci rozhodného dne účetního období, za nějž se účetní závěrka ověřuje, a účetní období bezprostředně předcházejícího, překročili nebo již dosáhli alespoň dvou ze tří kritérií:

- aktiva celkem více než 40 000 000 Kč,
- roční úhrn čistého obratu více než 80 000 000 Kč,
- průměrný přepočtený stav zaměstnanců v průběhu účetního období více než 50.

Pokud přestane platit jakákoliv podmínka, pro vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, musíme přejít na vedení účetnictví v plném rozsahu a to vždy k prvnímu dni účetního období následujícího po účetním období, ve kterém došlo ke změně skutečnosti pro vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu. Při vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu např.:

- sestavujeme účtový rozvrh, v němž můžeme vést pouze účtové skupiny, nevyžaduje-li zvláštní právní předpis podrobnější členění,
- můžeme spojit účtování deníku s účtováním v hlavní knize,
- nepoužíváme ustanovení § 26 odst. 3 zákona o účetnictví týkajících se rezerv a opravných položek, s výjimkou rezerv a opravných položek podle zvláštních právních předpisů,
- sestavují účetní závěrku v rozsahu stanoveném pro jednotlivé skupiny účetních jednotek prováděcím právním předpisem.

3.1.2 Účetní knihy

Účetní knihy můžeme vést na volných listech, formou vázaných knih a vyhotovených pomocí výpočetní techniky. Do účetních knih zapisujeme jednotlivé položky podle určitého postupu. Prvním krokem je přijetí účetního dokladu, na základě tohoto dokladu provedeme záznam do deníku a následně do hlavní knihy.

Účetní knihy musíme řádně označit názvem, zapsat veškeré potřebné informace správně, jednotlivé strany musíme označit číslem a celkovým počtem stran a zapsat osobu, která je za účetní knihu odpovědná. Účetní zápisy musíme psát čitelně, nesmíme je nečitelně opravovat a škrtat. Jednotlivé účty nesmíme zřizovat mimo účtový rozvrh a účetní knihy.

Jednotlivé doklady, na základě kterých účetní jednotka provádí záznamy, musí být průkaznými účetními záznamy a musí mít určité náležitosti. Náležitosti, které mají být uvedené na účetním dokladu, jsou např. označení účetního dokladu, popis obsahu účetního dokladu, peněžní částku nebo údaj o množství a ceně, okamžik vyhotovení účetního dokladu, okamžik uskutečnění účetního případu a podpisový záznam. Pokud se jedná o doklad k doložení daně z přidané hodnoty, musí dále ještě obsahovat obchodní jméno a daňové identifikační číslo odběratele a dodavatele, cenu bez daně, sazby daně a výši daně celkem.

Deník

Účetní záznamy zapisujeme z hlediska časového, zaznamenáváme veškeré účetní případy, které v účetním období nastaly podle data vzniku. Mezi údaje, které se minimálně zapisují do deníku, náleží číslo zápisu, datum, číslo dokladu, účetní případ, účtovací předpis, částka.

Účetní předpisy nám umožňují vést více deníků, podle potřeb podnikatele podle zákona o účetnictví. Mezi tyto další deníky patří např. deník přijatých faktur, deník vydaných faktur, deník pokladních dokladů, deník bankovních účtů apod. Vše musí být zaznamenáno ve vnitřních směrnících.

Hlavní kniha

Účetní záznamy do hlavní knihy zapisujeme z věcného hlediska, tzn., že jednotlivé účetní zápisy vedeme na jednotlivých účtech aktiv, pasiv, nákladů a výnosů. V hlavní knize musíme mít syntetické účty podle účtového rozvrhu, které obsahují minimálně tyto informace podle § 13 zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb.:

- zůstatky účtů ke dni, k němuž se otevírá hlavní kniha,
- souhrnné obraty strany Má dáti a Dal účtů, alespoň za kalendářní měsíc,
- zůstatky účtů ke dni, ke kterému se sestavuje účetní závěrka.

Mezi zapisované údaje v hlavní knize může patřit název účtu, položka, doklad (na základě kterého, byl zápis proveden), text, obraty na účtu a zůstatek na účtu.

Kniha analytických účtů

V této knize provádíme podrobnější zápisy z hlavní knihy. Jednotlivé částky syntetického účtu se musí rovnat souhrnu částek na analytických účtech., např. účet Zaměstnanci rozdělujeme na jednotlivé zaměstnance podnikatele dle Tab. 3.1.

Tab. 3.1 – Syntetická a analytická evidence

Syntetický účet		Analytické účty	
331 - Zaměstnanci	25 000 Kč	331.01 – Zaměstnanec A	10 000 Kč
		331.02 – Zaměstnanec B	15 000 Kč
Celkem	25 000 Kč	Celkem	25 000 Kč

Zdroj: vlastní úprava

Knihy podrozvahových účtů

Knihy podrozvahových účtů obsahují zápisy, o kterých se neúčtuje v deníku ani hlavní knize. V podrozvahových účtech dochází k sledování důležitých informací o majetkové situaci účetní jednotky a jejích ekonomických zdrojů, které využívá.

3.1.3 Postupy účtování

Prvním krokem podnikatele ke dni zahájení podnikání při vedení podvojného účetnictví je sestavení zahajovací rozvahy, na jejímž základě dochází k otevření účtů hlavní knihy.

Otevírání účetních knih

Účetní jednotka otevírá účetní knihy podle § 17 odst. 1 zákona o účetnictví ke dni vzniku povinnosti vést účetnictví a k prvnímu dni účetního období.

Otevírání hlavní knihy se provádí v souladu s ustanoveními českého účetního standardu č. 002 - Otevírání a uzavírání účetních knih. Konečné stavy aktiv a pasiv předcházejícího účetního období se převádějí na Počáteční účet rozvázný, pomocí účetních zápisů.

Podnikatel, ke dni otevírání účetních knih, sestaví účtový rozvrh, který určuje uspořádání a označení účtových tříd, popřípadě účtových skupin i syntetických účtů.

Na stranu MÁ DÁTI v Počátečním účtu rozvázném se převádějí konečné stavy pasiv předcházejícího období. Pomocí účetního zápisu se otevírají nové účty pasiv a počáteční stav pasivního účtu se zapisuje na stranu DAL. Pokud se jedná o aktiva, ta jsou v Počátečním účtu rozvázném na straně DAL a pomocí účetního zápisu je otevřen nový účet aktiv, jehož počáteční stav se zapíše na stranu MÁ DÁTI.

Podnikatel má již otevřené potřebné účty, na které účtuje během účetního období jednotlivé skutečnosti, které mu nastanou až do konce účetního období.

Vklady individuálního podnikatele do podnikání

Individuální podnikatel zachycuje na Účtu individuálního podnikatele vlastní zdroje, které jsou rozdílem mezi majetkem určeným k podnikání a závazky plynoucí z podnikání. Podnikatel na tento účet zachycuje osobní vklady (peněžní prostředky, dlouhodobý majetek,

zásoby), výběry z podnikání, přijaté dary, ale také dotace. Na Účet individuálního podnikatele se také převádí zisk či ztráta za předcházející účetní období.

Dlouhodobý majetek individuálního podnikatele

Dlouhodobý majetek je jednou z nejvýznamnějších složek aktiv. V účtovém rozvrhu je zařazen do účtové třídy 0. Dlouhodobý majetek se skládá z dlouhodobého nehmotného majetku, dlouhodobého hmotného majetku a dlouhodobého finančního majetku.

Dlouhodobým nehmotným majetkem je majetek, který má dobu použitelnosti delší než jeden rok a je nehmotný. Pro ocenění nehmotného majetku se určí výše ocenění pro dlouhodobý nehmotný majetek v interních směrnících. Pokud nedosáhneme stanovené rozhodné částky, jedná se o dlouhodobý drobný majetek, který účtujeme při pořízení na účtovou skupinu 51 – Služby. Mezi nehmotný majetek náleží zřizovací výdaje, nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software, goodwill a další.

Dlouhodobý hmotný majetek má dobu použitelnosti delší než jeden rok, pro zařazení dlouhodobého hmotného majetku je rozhodující výše ocenění, kterou si určíme v interních směrnících. V případě, že pořízený hmotný majetek má pořizovací cenu nižší než je cena stanovena pro dlouhodobý hmotný majetek, jedná se o drobný hmotný majetek, který účtujeme při pořízení na účet 501 – Spotřeba materiálu. Dlouhodobým hmotným majetkem jsou pozemky, stavby, samostatné movité věci a soubory movitých věcí, dospělá zvířata a jejich skupiny apod.

Doba použitelnosti *dlouhodobého finančního* majetku je jeden rok, tento majetek účtujeme do účtové skupiny 06. Řadíme zde např. podíly v ovládaných a řízených osobách, podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem, ostatní cenné papíry, půjčky a úvěry, dluhové cenné papíry apod.

Dlouhodobý majetek je oceňován správně a přesně k datu účetního případu. Existuje několik možností ocenění dle § 25 zákona o účetnictví:

- a) pořizovací cenou (cena pořízení + vedlejší náklady související s pořízením, jako je doprava, montáž, clo apod.),
- b) vlastními náklady (k tomuto ocenění dochází v případě, kdy si podnikatel pořizuje majetek vlastní činností),
- c) reprodukční pořizovací cenou (pokud je doklad majetku starší jednoho roku, odhadce ocení majetek),

- d) zůstatkovou cenou (tato cena souvisí s opotřebením majetku, jedná se o rozdíl mezi pořizovací cenou a oprávkami).

Účetní odpisy dlouhodobého majetku

Při pořízení nového dlouhodobého majetku je sestaven odpisový plán, který je uveden v interních směrnících společně se způsobem výpočtu odpisů. V okamžiku, kdy je majetek již odepisován, nelze zvolit jiný způsob odepisování.

Zahájení odepisování dlouhodobého majetku začíná 1. dnem měsíce, který následuje po měsíci, ve kterém došlo k jeho zařazení do užívání.

Dobu odepisování u účetních odpisů nemáme stanovenou, nesmí být však nižší než jeden rok. Dobu odepisování si volíme podle toho, jak dlouho budeme dlouhodobý majetek využívat pro podnikání, jaká bude jeho životnost v závislosti na využitelnosti.

Pro výpočet odpisů dlouhodobého majetku existuje několik způsobů, jako je rovnoměrný, výkonový a komponentní způsob odepisování. Drobní podnikatelé mívají často účetní odpisy shodné s daňovými.

Při volbě *rovnoměrného způsobu odepisování* dochází ke stanovení předpokládané doby používání dlouhodobého majetku pro účely sestavení odpisového plánu. Doba použitelnosti se stanoví v letech. Při stanovení předpokládané doby použitelnosti musí dojít k zohlednění např. charakteristiky dlouhodobého majetku (druh materiálu, tvrdost, pevnost), charakteru prostředí, ve kterém bude dlouhodobý majetek využíván, stupeň intenzity využívání, stupeň opotřebením dlouhodobého majetku, pokud není podnikatel prvním majitelem.

Výkonový způsob odepisování stanoví podnikatel např. u výrobního zařízení, pokud posoudí, že pro naplnění věrného a poctivého obrazu předmětu účetnictví je vhodné použít výkonový způsob, nebo vyplývá-li použití výkonového způsobu z jiného právního předpisu. Odpisový plán je určený měřitelnou jednotkou, případně dalšími skutečnostmi, které mají vliv na výpočet částky odpisu na jednu stanovenou jednotku a částku odpisu související s touto jednotkou. Konečný odpis podnikatel zjistí jako součin částky odpisu na jednotku stanovenou odpisovým plánem a počtem jednotek uskutečněných v průběhu příslušného období.

Komponentní způsob odepisování dlouhodobého majetku zohledňuje odepisování jednotlivých komponent zvlášť. Na jednotlivé komponenty se rozděluje celkové ocenění majetku, součet zůstatkových cen jednotlivých komponent nesmí být vyšší než zůstatková cena celého majetku. Pokud dojde k výměně komponent, ocenění majetku se snižuje o výši

ocenění vyřazované komponenty a následně se zvyšuje o částku ocenění nového komponentu. Odpisy komponenty se sledují během užívání majetku samostatně od ostatních komponent, avšak o majetku a jeho oprávkách se účtuje jako o celku, majetek se také jako celek vykazuje.

Uzavírání účetních knih

Účetní jednotka uzavírá účetní knihy dle § 17 odst. 2 zákona o účetnictví k poslednímu dni účetního období, ke dni zániku povinnosti vést účetnictví, ke dni předcházejícímu dni vstupu do likvidace nebo ke dni zrušení bez likvidace atd.

Uzavírání účetních knih, se provádí na základě českého účetního standardu č. 002 - Otevírání a uzavírání účetních knih, podle následujícího postupu:

- a) zjišťují se obraty strany MÁ DATI a DAL jednotlivých účtů,
- b) zjišťují se konečné zůstatky aktivních a pasivních účtů a konečné stavy nákladových a výnosových účtů,
- c) u hlavní i hospodářské činnosti se převádí nákladové a výnosové účty na Účet zisku a ztráty,
- d) konečné zůstatky aktiv a pasiv se převedou na Konečný účet rozvázný,
- e) konečný zůstatek Účtu zisku a ztráty se převede na Konečný účet rozvázný.

3.1.4 Účetní uzávěrka a závěrka

Účetní uzávěrkou je myšleno uzavírání účtů za dané účetní období. Účetní závěrka představuje sestavení účetních výkazů a příloh k účetní závěrce.

Na konci účetního období, musí dojít k zúčtování všech účetních případů a také hospodářských operací k 31. 12. Dojde k provedení inventarizace majetku a následné doúčtování mank a škod, přebytků a opravných položek. Dalším krokem je doúčtování nevyfakturovaných dodávek a materiálu na cestě, doúčtování kurzových rozdílů u majetku a závazků, při účtování zásob způsobem B převod počátečních a konečných stavů, doúčtování pohledávek u pojistných událostí, u kterých do konce roku nebyla potvrzena výše náhrady.

Podle vyhlášky č. 500/2002 Sb., obsahuje účetní závěrka Rozvahu, Výkaz zisku a ztráty, přílohu a může také zahrnovat přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu.

Rozvaha (balance) má uspořádány jednotlivé položky majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv. Uspořádání a označování položek rozvahy je stanoveno v příloze č. 1 k vyhlášce.

Ve výkazu zisku a ztráty jsou uspořádány položky nákladů a výnosů a výsledku hospodaření. Uspořádání a označování položek výkazu zisku a ztráty je uvedeno v přílohách č. 2. a č. 3 k vyhlášce.

Přehled o peněžních tocích je rozpisem vybraných položek majetku a informuje o přírůstcích a úbytcích peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů v členění na provozní, investiční a finanční činnost v průběhu období.

Základ daně z podnikání

Pro zjištění daně z příjmů podnikatele se vychází z výsledku hospodaření. Výsledek hospodaření je výsledek po odečtení nákladů od výnosů. Výsledek hospodaření se skládá z provozního výsledku hospodaření, finančního výsledku hospodaření a výsledku hospodaření z mimořádné činnosti. Po sečtení výsledku hospodaření z provozní a finanční činnosti podnikatel získá výsledek hospodaření z běžné činnosti dle Tab. 3.2. Vypočtený výsledek hospodaření se musí dále upravit.

Tab. 3.2 – Výpočet výsledku hospodaření

Provozní výnosy	100
- Provozní náklady	50
Provozní výsledek hospodaření	50
Finanční výnosy	50
- Finanční náklady	30
Finanční výsledek hospodaření	20
Provozní výsledek hospodaření	50
+ Finanční výsledek hospodaření	20
Výsledek hospodaření z běžné činnosti	70
Mimořádné výnosy	40
- Mimořádné náklady	30
Výsledek hospodaření z mimořádné činnosti	10
ÚČETNÍ ZISK	80

Zdroj: vlastní úprava

Účetní zisk je výsledek hospodaření před zdaněním. Pro získání daňového základu se musí účetní zisk upravit o položky neuznatelných nákladů. Mezi tyto náklady patří náklady na reprezentaci, sociální pojištění a zdravotní pojištění podnikatele, daň dědická a daň darovací, nesmluvní pokuty a penále, kladný rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy, dary, které jsou nad rámec daňových předpisů, manka a škody, které jsou vyšší než náhrady za ně.

Po úpravě účetního zisku o neuznatelné náklady je získán dílčí základ daně podle § 7 odst. 3 zákona o daních z příjmů. Pokud má podnikatel více příjmů dle § 7 až § 10 zákona o daních z příjmů, tyto dílčí základy daně se sečtou. Výsledkem jednotlivých dílčích základů daně je celkový základ daně. Tento základ daně je nutno zaokrouhlit na celé stokoruny dolů, z této částky se vypočítá daň z příjmů fyzických osob ve výši 15 %. Výsledná daň se upravuje o slevy na dani a daňové bonusy.

Pokud podnikatel splní všechny kroky na konci zdaňovacího období, musí podat na finančním úřadě Přiznání k dani z příjmů fyzických osob, Přehled o příjmech a výdajích pro Správu sociálního zabezpečení a Přehled o příjmech a výdajích pro zdravotní pojišťovnu, u které je pojištěn.

Uschovávání účetních záznamů

Účetní jednotka má povinnost dle § 31 zákona o účetnictví uschovávat doklady:

- účetní závěrku a výroční zprávu po dobu 10 let počínajícího koncem účetního období, kterého se týká,
- účetní doklady, účetní knihy, odpisové plány, inventurní soupisy, účtový rozvrh, přehledy po dobu 5 let počínaje koncem účetního období, kterého se týká,
- účetní záznamy, kterými účetní jednotky dokládají vedení účetnictví, po dobu 5 let počínající koncem účetního období, kterého se týká.

V okamžiku, kdy je účetní jednotka plátcem daně z přidané hodnoty, má povinnost uchovávat daňové doklady dle § 35 odst. 2 zákona o dani z přidané hodnoty po dobu 10 let od konce zdaňovacího období, ve kterém se plnění uskutečnilo.

3.2 Vedení daňové evidence

3.2.1 Právní úprava daňové evidence

Vedení daňové evidence je upraveno v zákoně o daních z příjmů v § 7b. Z daňové evidence zjistíme základ daně z příjmů a údaje o:

- příjmech a výdajích,
- stavu a pohybu majetku a závazku.

Pro obsahové vymezení složek majetku v daňové evidenci se použijí zvláštní právní předpisy o účetnictví, není-li stanoveno jinak.

Osobami, které mohou vést daňovou evidenci, jsou:

- podnikatelé nezapsaní v obchodním rejstříku, kteří mají obrát dle zákona o dani z přidané hodnoty do 25 mil. Kč za bezprostředně předcházející kalendářní rok,
- osoby podnikající na základě jiných předpisů, např. advokáti, lékaři apod.,
- samostatně hospodařící rolníci.

Pokud podnikatel splňuje některou z podmínek pro vedení daňové evidence, má možnost se rozhodnout, zda povede daňovou evidenci či účetnictví. V případě, že se rozhodne pro vedení účetnictví, má povinnost jej vést dle § 4 odst. 7 zákona o účetnictví nejméně po dobu pěti let po sobě jdoucích účetních obdobích, ve kterých vedl účetnictví.

Podnikatel, který se rozhodne pro vedení daňové evidence, má povinnost podle zákona o daních z příjmů oceňovat majetek a pohledávky, provádět inventarizaci na konci zdaňovacího období a archivovat daňovou evidenci. Daňová evidence musí být vedena průkazně a věrohodně.

V zákoně není uvedená přesná forma vedení daňové evidence, také nejsou uvedené knihy, které podnikatel musí vést. Podnikatel má možnost vytvořit si vlastní systém vedení daňové evidence, podle toho, jaký mu vyhovuje a vést knihy, pro které má uplatnění.

Daňovou evidenci si podnikatel může vést sám, mít zaměstnance pro vedení daňové evidence, nebo pověřit vedením evidence externí firmu.

Předmět evidence

Za příjem se považuje peněžité i nepeněžité plnění. V daňové evidenci se za příjem považuje skutečný tok peněžních prostředků. Příjmy, které jsou předmětem daně, se uvádějí odděleně od příjmů, které nejsou předmětem daně.

Výdaji jsou prostředky, které jsou vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Výdaje, které nastávají během účetního období, mohou být také peněžité i nepeněžité, nepeněžitými výdaji jsou např. daňové odpisy a tvorba rezerv.

3.2.2 Knihy v daňové evidenci

Jednotlivé druhy knih nejsou dle zákona pro evidenci uvedeny, vychází se z toho, že se má vést odděleně evidence příjmů a výdajů a evidence majetku a závazků. Pro evidenci příjmů a výdajů slouží podnikateli peněžní deník. V knize hmotného a nehmotného majetku je vedena evidence majetku a v knize závazků jsou jednotlivé závazky. Podnikatel vede další knihy, pro které má náplň např. evidence drobného majetku, evidence zásob, kniha jízd, mzdová agenda apod.

Knihy se vedou buď ručně, nebo softwarově, jejich forma není závazně upravena, mělo by být označené, o jakou knihu se jedná, za jaké zdaňovací období je kniha vedena, počet jejich stran a označení jednotlivých stran, údaje o osobě, která knihu vede.

Peněžní deník

V peněžním deníku se rozdělují jednotlivé příjmy a výdaje podle toho, zda se jedná o příjmy a výdaje daňové nebo nedaňové.

K příjmům zahrnovaným do základu daně náleží příjmy z podnikatelské činnosti jako příjmy z prodeje zboží, nepotřebného materiálu, z prodeje výrobků, služeb, příjem záloh od odběratelů. Mezi *příjmy nezahrnované do základu daně* se řadí příjmy, které již dříve byly zdaněny, nebo nepodléhají dani z příjmů, jedná se o příjmy z úvěru, půjček, peněžité vklady, DPH na výstupu, příjem přeplatku na dani z příjmů.

Výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů jsou výdaje, které vznikly při nákupu materiálu, drobného nehmotného a hmotného majetku, mzdové výdaje, platba pojistného za zaměstnance, výdaje na pohonné hmoty atd. Mezi *výdaje, které nejsou daňovými*, náleží nákup dlouhodobého majetku, technické zhodnocení

v částce vyšší než 40 000 Kč u dlouhodobého majetku, platba daně z příjmů, splátky úvěrů a půjček, zdravotní a důchodové pojištění individuálního podnikatele apod.

Jednotlivými údaji, které se zapisují do peněžního deníku, jsou pořadová čísla zápisů, datum, na základě kterého dokladu se pořizuje zápis, krátký text k zápisu, např. popis co bylo nakoupeno, zda se jedná o výdaje nebo příjmy pokladny nebo bankovního účtu, dalším rozdělením jsou příjmy a výdaje daňové či nedaňové a zápis o DPH na vstupu nebo výstupu, pokud jsme plátcí DPH. V situaci, kdy bude uplatnění pro další položky, může být o ně peněžní deník rozšířen.

Kniha hmotného a nehmotného majetku

Hmotný a nehmotný majetek se eviduje buď v knize majetku, nebo na kartách majetku. Na těchto dokladech je uveden název a popis majetku, dalšími údaji je ocenění majetku, způsob nabytí, datum nabytí a datum zařazení do evidence, zvolený způsob daňových odpisů, jednotlivé částky odpisů a zůstatkovou cenu na konci účetního období, datum a způsob vyřazení a další údaje, které jsou pro podnikatele důležité.

Při pořízení dlouhodobého majetku se musí zaznamenat výdaj do peněžního deníku, zda se jedná o výdaj z pokladny nebo z bankovního účtu, druhým krokem je zaznamenání do výdajů nedaňových a posledním krokem v peněžním deníku je zaznamenání DPH na výstupu, pokud jsme plátcí DPH. Další knihou, do které zaznamenáme nákup dlouhodobého majetku, je kniha dlouhodobého majetku.

Kniha pohledávek

V této knize se evidují jednotlivé pohledávky k různým subjektům. Pokud je vůči některým odběratelům mnoho pohledávek, je vhodné vést tyto odběratele v samostatných knihách pohledávek. Také se mohou vést knihy pohledávek podle jednotlivých činností, podle měny a podle toho, zda pohledávka vznikla v tuzemsku nebo v zahraničí.

Kniha pohledávek obsahuje datum vzniku pohledávky, evidenční číslo, na základě jakého dokladu pohledávka vznikla, označení dlužníka, předmět pohledávky a dlužná částka, datum úhrady a způsob úhrady.

V knize pohledávek jsou záznamy o poskytnutých zálohách dodavatelům, poskytnutých půjčkách, pohledávky za finančním úřadem z titulu daně z přidané hodnoty, silniční daně, pohledávky za správou sociálního zabezpečení apod.

Kniha závazků

Tato kniha slouží pro zápis závazků vůči různým subjektům. Můžeme mít zavedeno několik knih závazků, podle místa vzniku, povahy závazku, jednotlivých věřitelů a podle měny.

Do knihy závazků jsou zapisovány základní údaje o závazcích a to datum vzniku závazku, evidenční číslo, doklad, na základě kterého vznikl závazek, označení věřitele, předmět závazku a částku, datum úhrady a způsob úhrady.

Závazek může vzniknout vůči jednotlivým dodavatelům, odběratelům, od kterých jsou přijaty zálohy, vůči finančnímu úřadu, správě sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovně atd.

Evidence drobného majetku

Do této skupiny je zařazen hmotný a nehmotný majetek, jehož pořizovací cena je nižší než 40 000 Kč, ale doba použitelnosti je delší než jeden rok. Drobný majetek se eviduje obvykle na kartách drobného majetku, které musí být pojmenovány, jejich náležitosti jsou pořadová čísla zápisu, název a popis drobného majetku, datum pořízení a doklad na základě kterého byl pořízen drobný majetek, počet kusů a cena za kus drobného majetku, datum vyřazení a na základě jakého dokladu došlo k vyřazení drobného majetku a jakým způsobem.

Evidence zásob

Zásobami je skladový materiál do okamžiku spotřeby, nedokončená výroba, polotovary vlastní výroby, výrobky a zvířata a skladované zboží do okamžiku prodeje. Výdaje vynaložené na koupi zásob jsou zapisovány do peněžního deníku jako výdaj daňový.

Je vhodné, vést pro každou položku zásob vlastní skladovou kartu, na které je uveden druh zásob, metoda ocenění, označení dokladu, údaje o množství a ceně, datum přijetí na sklad, datum a způsob výdeje. Označením dokladu se myslí, na základě jaké příjemky byly přijaty zásoby na sklad a v opačném případě, na základě jaké výdejky byly vydány zásoby.

Kniha cenin

Jak už z názvu vyplývá, v této knize jsou evidovány ceniny, např. poštovní známky, kolky, dálniční známky a stravenky. Pokud je pouze malé množství cenin a hned jsou spotřebovány, můžou se zapsat rovnou do spotřeby.

V knize cenin jsou uvedeny informace o druhu cenin, ocenění, datum pořízení, údaje o množství a ceně, označení dokladu, na základě kterého jsou ceniny pořízeny, datum a způsob využití.

Mzdová agenda

Pokud se podnikatel stane zaměstnavatelem, má povinnost vést svým zaměstnancům jak jejich osobní, ale také mzdovou agendu, kde zaznamenáváme jednotlivé informace o jejich mzdách a srážkách ze mzdy.

Do této agendy patří především mzdové listy, výplatní pásky, výplatní listiny, daňové prohlášení, evidenční listy důchodového pojištění. Zaměstnavatel má povinnost odvést daň z příjmů, sociální a zdravotní pojištění za zaměstnance.

Kniha evidence jízd

V případě, že podnikatel používá k podnikání automobil, má povinnost vést veškeré jízdy do knihy evidence jízd. Kniha musí být vedena pro každý automobil zvlášť. Kniha obsahuje informace o vozidle, kdy se obvykle přikládá kopie technického průkazu. O každé jízdě automobilem se zaznamenává datum a účel jízdy, místo zahájení a ukončení jízdy, počet najetých kilometrů, stav tachometru na začátku a na konci jízdy popř. další údaje.

Evidence daně z přidané hodnoty

V okamžiku, kdy se podnikatel stane plátcem daně z přidané hodnoty, měl by vést evidenci DPH. V knize se zaznamenávají jednotlivá přijatá nebo uskutečněná zdanitelná plnění. Každý záznam by měl obsahovat datum a vznik zdanitelného plnění, základní nebo sníženou sazbu DPH, základ daně, celkovou cenu s DPH.

Existuje mnoho dalších knih, které můžou být vedeny, pokud pro ně je uplatnění. Mezi další knihy se řadí evidence záloh, evidenci darů, evidence osobních výdajů podnikatele, evidenci finančního leasingu, evidenci náhrad cestovních výdajů nebo evidenci zákonných rezerv.

3.2.3 Postupy při vedení daňové evidence

Před zahájením podnikání vznikají podnikateli výdaje související se založením živnosti, jedná se o zřizovací výdaje. Podnikatel před zahájením využívá služby právníka, daňového poradce, při vkládání majetku vznikají výdaje se znalcem, který tento majetek oceňuje, musí uhradit poplatek za vystavení živnostenského oprávnění a mnoho dalších výdajů. Je vhodné, aby si podnikatel vyhotovil *soupis zřizovacích výdajů*, k tomuto soupisu výdajů musí být doloženy doklady prokazující tyto výdaje. Zřizovací výdaje si podnikatel může uplatnit jako výdaje daňové, které uplatní hned při zahájení podnikání do peněžního deníku, nebo při uzávěrkové úpravě na konci prvního zdaňovacího období.

Otevření daňové evidence

Daňová evidence se otevírá ke dni zahájení podnikatelské činnosti, prvnímu dni zdaňovacího období a ke dni prohlášení konkurzu.

Otevřením daňové evidence je myšleno otevření peněžního deníku s převodem počátečních stavů z pokladny, na bankovním účtu a zapsání průběžných položek z minulého zdaňovacího období.

V knize pohledávek a závazků a v pomocných knihách se může pokračovat ve vedení těchto knih v dalším zdaňovacím období, ale musí dojít k přehlednému oddělení jednotlivých zdaňovacích období.

Vklady individuálního podnikatele

Během zahájení podnikání vkládá často podnikatel majetek do podnikání, může se jednat např. o počítač, automobil, různé stroje, zásoby, materiál, ale také o finanční prostředky, které slouží v začátcích podnikání. Je vhodné, aby si podnikatel sestavil *soupis majetku*, který vkládá do podnikání. Tento soupis slouží k zápisu počátečních stavů v peněžním deníku, ale také do dalších potřebných knih podle vkládaného majetku. Veškerý majetek, který se vkládá do podnikání, si musí nechat podnikatel ocenit.

Pokud podnikatel vkládá do podnikání peníze, jedná se o daňově neovlivnitelné příjmy. V případě vkladu drobného majetku nebo zásob jsou tyto vklady během daňového období nedaňovými výdaji, avšak při uzávěrkové úpravě na konci zdaňovacího období o tyto vklady zvýšíme výdaje.

Dlouhodobý majetek individuálního podnikatele

Dlouhodobý majetek individuálního podnikatele se eviduje v příslušné knize. Rozdělení dlouhodobého majetku je shodné s rozdělením v účetnictví na dlouhodobý nehmotný majetek, dlouhodobý hmotný majetek a dlouhodobý finanční majetek.

K oceňování dlouhodobého majetku dochází také podle § 25 zákona o účetnictví. Dle tohoto paragrafu oceňujeme pořizovací cenou, vlastními náklady, reprodukční pořizovací cenou a zůstatkovou cenou.

Výdaje na pořízení dlouhodobého majetku jsou výdaji daňově neuznatelnými, do daňově uznatelných výdajů se přenesou na konci zdaňovacího období v podobě odpisů, při uzávěrkové úpravě zvyšující výdaje.

Daňové odpisy dlouhodobého majetku

Odpis je chápán jako vyjádření opotřebení majetku. Opotřebení může být fyzické, kdy dochází k ničení majetku vlivem manipulace a vnějších vlivů. Druhým opotřebením je morální opotřebení, kdy majetek vypadá pořád stejně, ale stává se zastaralým z pohledu módnosti.

Pokud dojde k pořízení dlouhodobého majetku, dojde k zaznamenání majetku do evidence a k sestavení odpisového plánu. V odpisovém plánu je uvedeno datum pořízení a zařazení do užívání, zda se jedná o nehmotný nebo hmotný majetek, délka odepisování, odpisová skupina.

Daňové odpisy jsou uvedeny v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. V zákoně jsou podmínky po odepisování dlouhodobého majetku, včetně pořizovací ceny. Pořizovací cena pro dlouhodobý nehmotný majetek je 60 000 Kč, pro dlouhodobý hmotný majetek je 40 000 Kč, zároveň musí být splněna podmínka použitelnosti delší než 1 rok.

Dlouhodobý nehmotný majetek se odepisuje rovnoměrně bez přerušení. Odpisy se určují na měsíce a to v rozmezí:

- audiovizuální dílo 18 měsíců,
- software a nehmotné výsledky výzkumu a vývoje 36 měsíců,
- zřizovací výdaje 60 měsíců,
- ostatní nehmotný majetek 72 měsíců.

Dlouhodobý hmotný majetek se podle ZDP musí odepisovat rovnoměrně nebo zrychleně, na začátku odepisování se zvolí způsob a ten nemůže být v průběhu odepisování měněn. Dlouhodobý hmotný majetek je rozdělen do 6 odpisových skupin s přiřazenou dobou odepisování. V příloze č. 1 zákona o daních z příjmů je uvedeno třídění dlouhodobého hmotného majetku do odpisových skupin.

Při zvolení *rovnoměrného odepisování* máme odpisové náklady během jednotlivých let ve stejné výši, pouze v prvním roce je odpis vyšší. Pro rovnoměrné odepisování jsou ze ZDP stanoveny odpisové sazby pro jednotlivé odpisové skupiny. Roční odpis pro první rok vypočteme dle rovnice (1.1)

$$RO = \frac{VC}{100} \cdot ROS_{\text{první rok odepisování}} , \quad (1.1)$$

roční odpis pro další roky odepisování se vypočte podle rovnice (1.2)

$$RO = \frac{VC}{100} \cdot ROS_{\text{další roky odepisování}} . \quad (1.2)$$

Pokud zvolíme *zrychlený způsob odepisování*, odpisy za jednotlivé roky jsou nerovnoměrné. U tohoto způsobu odepisování se také řídíme odpisovými skupinami, pro výpočet máme však pro jednotlivé roky koeficienty a odlišné vzorce pro výpočet odpisů. Pro první rok odepisování vypadá výpočet dle rovnice (1.3)

$$RO = \frac{VC}{k_v \text{ prvním roce}} , \quad (1.3)$$

pro další roky odepisování je výpočet odpisů dle rovnice (1.4)

$$RO = \frac{2 \cdot ZC}{k_v \text{ dalších letech} - \text{počet odepisovaných let}} . \quad (1.4)$$

Uzavírání knih na konci zdaňovacího období

Prvním úkolem před uzavíráním účetních knih je nutné k poslednímu dni zdaňovacího období dle § 7b odst. 4 provést inventarizaci stavu zásob, hmotného majetku, pohledávek a závazků. K této inventarizaci je nutné provést zápis o konečných stavech a o případné rozdíly upravit základ daně.

K poslednímu dni zdaňovacího období je nutné zjistit jednotlivé částky v peněžním deníku, tzn. příjmy a výdaje v pokladnách, na bankovních účtech, průběžných položkách také jednotlivé příjmy a výdaje daňově uznatelné a daňově neuznatelné.

Je doporučeno, aby byl sestaven přehled o majetku a závazcích a přehled o příjmech a výdajích. Přehled o majetku a závazcích je součástí Přílohy č. 1 daňového přiznání fyzických osob.

3.2.4 Uzávěrková úprava na konci období

Během zdaňovacího období můžou být vykazovány určité případy, které nám v průběhu období neovlivní daňově uznatelné výdaje nebo příjmy, z tohoto důvodu musí dojít k zvýšení nebo snížení příjmů a výdajů na konci zdaňovacího období.

Jednotlivé položky, o které upravujeme základ daně, jsou uvedeny v Příloze č. 1 daňového přiznání z příjmů fyzických osob.

Uzávěrková úprava příjmů na konci zdaňovacího období

- zrušení zákonné rezervy z důvodu nerealizování nebo nevyčerpání,
- čerpání zákonné rezervy,
- aktivace dlouhodobého majetku vytvořeného vlastní činností,
- zápočet pohledávky dle smlouvy o vzájemném zápočtu pohledávek a závazků.

Uzávěrková úprava výdajů na konci zdaňovacího období

- zřizovací výdaje uvedené v soupisu,
- vklady podnikatele ve formě zásob, drobného majetku,
- tvorbu zákonné rezervy,
- daňové odpisy dlouhodobého majetku,
- zůstatkovou cenu vyřazeného dlouhodobého majetku z důvodu prodeje, likvidace, poškození,
- paušální výdaje na pohonné hmoty,
- zápočet závazku dle smlouvy o vzájemném zápočtu pohledávek a závazků.

Dílčí základ daně z příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti je výsledkem rozdílu mezi daňově uznatelnými příjmy a daňově uznatelnými výdaji zjištěnými po uzávěrkových úpravách. V případě, že má podnikatel více příjmů dle § 7 až § 10 zákona o daních z příjmů, jedná se o dílčí základy daně. Aby došlo k získání základu daně, je potřeba sečíst jednotlivé dílčí základy daně. Od základu daně se odečtou odčitatelné položky, takto upravený základ daně je potřeba zaokrouhlit na stokoruny dolů a následně ze zaokrouhleného základu daně vypočítat daň z příjmů fyzických osob ve výši 15 %. Abychom získali výslednou daňovou povinnost je nutno odečíst od vypočtené daně jednotlivé slevy na dani a daňové bonusy.

Uchovávání daňové evidence

V § 7b odst. 5 zákona o daních z příjmů je uvedeno, že se daňová evidence uchovává za všechna zdaňovací období, pro která neskončila lhůta pro vyměření daně. Lhůta pro stanovení daně činí 3 roky. Lhůta počíná běžet dnem, v němž uplynula lhůta pro podání řádného daňového tvrzení dle § 148 daňového řádu.

V okamžiku, kdy je účetní jednotka plátcem daně z přidané hodnoty, má povinnost uchovávat daňové doklady dle § 35 odst. 2 zákona o dani z přidané hodnoty po dobu 10 let od konce zdaňovacího období, ve kterém se plnění uskutečnilo

4. Srovnání účetnictví s daňovou evidencí

Vedení účetnictví a daňové evidence je upraveno odlišnými právními předpisy. Zákon o účetnictví, vyhláška č. 500/2002 a České účetní standardy podnikateli přesně určují, které knihy má povinnost podnikatel vést a jakým způsobem má účtovat. Daňovou evidenci žádný zákon neupravuje, pouze je daňová evidence zmíněna v § 7 zákona o daních z příjmů. Jak již bylo zmíněno, daňová evidence musí obsahovat údaje o příjmech a výdajích pro zjištění základu daně a údaje o majetku a závazcích, na podnikateli závisí rozhodnutí, jak tyto údaje bude vést. Pro podnikatele je zásadní rozhodnutí již před začátkem podnikání, který způsob evidence v podniku zvolí. Daňovou evidenci zručný podnikatel zvládne vést sám. Vedení účetnictví je pro podnikatele problematické. V následujících odstavcích jsou uvedeny základní rozdíly mezi účetnictvím a daňovou evidencí.

V účetnictví si účetní jednotka zvolí způsob účetních odpisů. Jednotlivé odpisy za měsíc se účtují na účet odpisů, tyto odpisy jsou daňově uznatelné jen do výše daňových odpisů. V daňové evidenci se uplatňují pouze daňové odpisy, o které se při uzávěrkové úpravě zvýší výdaje.

Rozdíl nastává také u zaplacených záloh či závazků. V účetnictví zaplacená záloha neovlivní výsledek hospodaření, není nákladem. Zatímco v daňové evidenci vstupuje zaplacená záloha do výdajů v den jejího zaplacení. Ke stejné situaci dochází u zaplacených záloh nebo pohledávek. V účetnictví není výnosem. V daňové evidenci dochází k zápisu do příjmů daňově uznatelných.

V účetnictví se účtuje o časovém rozlišení nákladů a výnosů, např. pokud platíme nájemné na příští kalendářní rok. V daňové evidenci nedochází k časovému rozlišení, pokud zaplatíme nájemné na příští rok, vstupuje do výdajů již v tomto roce, výjimkou je pouze finanční leasing.

Podstatným rozdílem je zjištění základu daně pro výpočet daně z příjmů fyzických osob. V účetnictví pro získání základu daně se vychází z rozdílů mezi výnosy a náklady. Zatímco v daňové evidenci získáme základ daně odečtením daňově uznatelné výdajů od daňově uznatelných příjmů po uzávěrkové úpravě.

Obsahem účetní závěrky je Rozvaha, Výkaz zisku a ztráty a přílohy. Zatímco v daňové evidenci je součástí závěrky Výkaz o majetku a závazcích, který je součástí daňového

přiznání z příjmů fyzických osob. V účetnictví lze podávat daňová přiznání za kalendářní nebo hospodářský rok dle § 3 odst. 2 zákona o účetnictví. Na rozdíl v daňové dochází k podání daňového přiznání pouze za kalendářní rok.

Při výpočtu daně z příjmů fyzických osob dochází k rozdílům z různých důvodů. Jedním je zaúčtování materiálu, zboží apod. do nákladů až při spotřebě, zatímco v daňové evidenci se zapisují výdaje spojené s nákupem např. materiálu při zaplacení. V případě prodeje zboží nebo služby se v účetnictví zaúčtuje částka již při vystavení faktury do výnosů. V daňové evidenci dojde k zápisu do výdajů až v okamžiku úhrady pohledávky.

Pro názornou ukázkou jednotlivých rozdílů ve vedení účetnictví a daňové evidence slouží příklad, který vychází z hospodářských operací.

4.1. Srovnání účetnictví s daňovou evidencí v příkladu

Začínající podnikatel jménem Nový Jan, si chce založit živnost ke dni 8. března 2013. Rozhoduje se, zda povede účetnictví či daňovou evidenci, v obou případech by měl smlouvu s externí účetní firmou o vedení účetnictví nebo daňové evidence.

Pan Nový chce podnikat v oblasti zhotovování a úprav zahrad, prodeje zahradnického materiálu a rostlin. Pro tento druh podnikání podá Jednotný registrační formulář k živnosti volné. Název oboru je Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. Dochází k výběru jednotlivých oborů činnosti dle Přílohy č. 4, živnostenského zákona. Mezi potřebné obory činnosti náleží obor poskytování služeb pro zemědělství, zahradnictví, rybníkářství, lesnictví a myslivost, druhým oborem činnosti jsou přípravné a dokončovací stavební práce, specializované stavební činnosti, dále velkoobchod a maloobchod a také poskytování technických služeb.

Pan Nový splňuje všeobecné podmínky pro získání živnostenského oprávnění, dosáhl věku osmnácti let, je způsobilý k právním úkonům, je trestně bezúhonný a nemá nedoplatky vůči finančnímu úřadu ani okresní správě sociálního zabezpečení.

Dne 8. března podává Jednotný registrační formulář v místě Centrálního registračního místa u živnostenského úřadu (Příloha č. 1), od tohoto dne vzniká živnost. Živnostenský úřad provede do pěti pracovních dnů zápis do živnostenského rejstříku, tzn. do 15. března 2013. Podnikateli je přiděleno IČO 8309013816. Jednotným registračním formulářem ohlašuje zahájení živnosti u okresní správy sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovny. Také

pomocí tohoto formuláře dojde k daňové registraci k dani z příjmů a dani silniční. Pokud by nevyužil možnosti ohlásit zahájení živnosti u Okresní správy sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovny pomocí Jednotného registračního formuláře, měl by povinnost oznámit zahájení živnosti nejpozději do osmého dne následujícího měsíce, ve kterém došlo k zahájení živnosti, tzn. do 8. dubna 2013. Zdravotní pojišťovně by byl povinen oznámit zahájení živnosti do osmi dnů od zahájení živnosti, tzn. do 16. března 2013.

Informace o podnikateli

Jan Nový se narodil 1. srpna 1983 v Ostravě, rodné číslo je 830901/3816. Jeho adresa trvalého bydliště je Krátká 356, Ostrava- Poruba, 708 00. V místě bydliště bude výdejní místo jeho internetového obchodu se zahradnickým materiálem a rostlinami.

Podnikatel platí úroky z hypotečního úvěru poskytnutého bankou na výstavbu rodinného domu dle § 15 odst. 3 písm. a zákona o daních z příjmů ve výši 8 295 Kč.

Další platbou podnikatele je penzijní připojištění se státním příspěvkem dle smlouvy o penzijním připojištění se státním příspěvkem uzavřené mezi poplatníkem a penzijním fondem podle § 15 odst. 5 písm. a zákona o daních z příjmů ve výši 15 600 Kč za rok 2013.

Ke dni zahájení podnikání, tzn. 8. března 2013, podnikatel vložil do podnikání osobní automobil z osobního vlastnictví. Zdvihový objem motoru u vozidla je 1 364 cm³, spotřeba paliva l/100 km je 8,0/5,0/6,1. Datum první registrace bylo 15. listopadu 2005, ocenění RPC, vozidlo je používáno pouze pro podnikání. Podnikatel z tohoto vozidla musí odvádět silniční daň. Během kalendářního roku 2013 bude odvádět zálohy na silniční daň.

Podnikatel zaměstnává jednoho zaměstnance, který je na pracovní pozici pomocného pracovníka při úpravách zahrad. Hrubá mzda zaměstnance činí 12 000 Kč, tento zaměstnanec podepsal Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků.

Výpočet silniční daně

Podnikatel má povinnost odvést silniční daň. Výše daně se vypočítá dle zdvihového objemu motoru. Sazba daně pro motorové vozidlo se zdvihovým objemem motoru 1 364 cm³ je 2 400 Kč podle § 6 odst. 1 zákona o dani silniční.

Podle § 6 odst. 6 zákona o dani silniční podnikatel může sazbu daně snížit o 25 %. Konečná sazba daně pro rok 2013 bude ve výši 1 800 Kč. Zálohy na daň se platí ve výši

1/12 příslušné roční sazby daně za každý kalendářní měsíc. V tomto případě vznikla daňová povinnost platit daň od měsíce března, tzn. za deset kalendářních měsíců ve výši 150 Kč za měsíc. První záloha musí být zaplacená do 15. dubna v částce 150 Kč, druhá záloha do 15. července ve výši 450 Kč, třetí záloha do 15. října ve výši 450 Kč a poslední záloha musí být zaplacená do 15. prosince za měsíc říjen a listopad ve výši 300 Kč.

Daňové přiznání podnikatel podá nejpozději do 31. ledna 2014 (Příloha č. 2), daň poplatník sám vypočítá a zaplatí ji nejpozději do konce podání daňového přiznání. Podnikatel musí zaplatit celkovou částku na silniční daň ve výši 1 500 Kč, která se vypočte vynásobením 1/12 roční sazby daně počtem kalendářních měsíců, po které trvá povinnost platit silniční daň. Podnikatel tedy doplatí zbývající částku ve výši 150 Kč.

Výpočet čisté mzdy zaměstnance

Aby došlo k výpočtu čisté mzdy dle Tab. 4.1 a Tab. 4.2, musí se odečíst od hrubé mzdy sociální a zdravotní pojištění zaměstnance a zálohu na daň z příjmů ze závislé činnosti. Zálohu na daň z příjmů ze závislé činnosti vypočteme jako 15 % ze superhrubé mzdy zaměstnance, od vypočtené daně odečteme slevy na dani, které zaměstnanec může uplatnit. Superhrubá mzda se vypočítá součtem hrubé mzdy a sociálního a zdravotního pojištění, které odvádí za zaměstnance zaměstnavatel.

Tab. 4.1 – Výpočet daně z příjmů zaměstnance

Text	Částka
Hrubá mzda	12 000 Kč
Sociální pojištění zaměstnavatele 25 %	+ 3 000 Kč
Zdravotní pojištění zaměstnavatele 9 %	+ 1080 Kč
Superhrubá mzda	16 080 Kč
<i>Základ daně</i>	<i>16 100 Kč</i>
Daň 15 %	2415 Kč
Sleva na poplatníka	- 2 070 Kč
<i>Daň po slevách</i>	<i>345 Kč</i>

Zdroj: vlastní výpočet

Tab. 4.2 – Výpočet čisté mzdy zaměstnance

Hrubá mzda	12 000 Kč
Sociální pojištění zaměstnance 6,5 %	780 Kč
Zdravotní pojištění zaměstnance 4,5 %	540 Kč
Daň po slevách	345 Kč
Čistá mzda	10 335 Kč

Zdroj: vlastní výpočet

4.1.1 Účetnictví v příkladu

Pro porovnání způsobu vedení účetnictví a daňové evidence se vychází z hospodářských operací uvedených v Tab. 4.3. Jedná se o účetní případy, které by mohly podnikateli nastat během účetního období v podnikání. Účtování dle účtového rozvrhu (Příloha č. 3).

Tab. 4.3 – Účetní případy v účetnictví

Č.	Datum	Doklad	Popis účetního případu	MD	DAL	Částka Kč
1	10. 03.	ID500	Vklad osobního automobilu	022	491	235 700,00
2	15. 03.	P100	Vklad podnikatele do pokladny	211	491	25 000,00
3	16. 03.	B001	Vklad podnikatele na BÚ	221	491	70 000,00
4	28. 03.	FP400	Nákup zboží, VS 201303	132	321	11 760,00
5	28. 03.	FP401	Nákup rostlin, VS 201304	132	321	13 224,00
6	09. 04.	B002	Úhrada zálohy na silniční daň	531	221	150,00
7	19. 04.	FP402	Nákup sekačky, VS 04912	022	321	47 800,00
8	25. 05.	FV300	Úprava zahrady zákazníkovi	311	602	6 300,00
9	30. 05.	ID501	Vyskladnění zboží z důvodu prodeje	504	132	3 100,00
10	30. 05.	P101	Prodej zboží (substrátu, květináčů)	211	604	3 500,00
11	02. 06.	FP403	Nákup trubek, kolínek, ventilů (pro zavlažování), VS 1224	112	321	103 200,00
12	03. 06.	B003	Úhrada od zákazníka FV300	221	311	6 300,00
13	03. 06.	B003	Úhrada FP400 za zboží	321	221	11 760,00
14	03. 06.	B003	Úhrada FP401 za rostliny	321	221	13 224,00
15	03. 06.	B003	Připsaný krátkodobý úvěr na BÚ	221	231	50 000,00

Č.	Datum	Doklad	Popis účetního případu	MD	DAL	Částka Kč
16	07. 06.	V200	Nákup mobilního telefonu	501	211	6 000,00
17	10. 06.	B004	Úhrada FP402 za sekačku	321	221	47 800,00
18	10. 06.	B004	Poplatek za bankovní účet	568	221	120,00
19	03. 07.	ID502	Vyskladnění thují z důvodu prodeje	504	132	4 600,00
20	03. 07.	P102	Prodej thují	211	604	6 840,00
21	07. 07.	B005	Úhrada zálohy na silniční daň	531	221	450,00
22	08. 07.	V201	Nákup nářadí	501	211	15 600,00
23	20. 07.	ID503	Vyskladnění trubek, kolínek pro zhotovení zavlažování	501	112	85 000,00
24	20. 07.	FV301	Vystavená faktura za zhotovení zavlažování, úprava terénu	311	602	136 000,00
25	04. 08.	B006	Úhrada FV301 za zavlažování	221	311	136 000,00
26	04. 08.	B006	Splátka úvěru	231	221	25 000,00
27	04. 08.	B006	Úrok z úvěru	562	221	900,00
28	04. 08.	B006	Úhrada ZP podnikatele	526	221	1 748,00
29	04. 08.	B006	Úhrada SP podnikatele	526	221	1 890,00
30	04. 08.	B006	Zaplacená pokuta OSSZ za pozdě odvedené pojistné	545	221	200,00
31	04. 08.	B006	Zaplacená smluvní pokuta dodavateli (pozdní úhrada FP301)	544	221	500,00
32	17. 08.	P103	Převod peněz z BÚ do pokladny	211	261	15 000,00
33	18. 08.	FP404	Nákup trubek, šterku, mulčovací kůry, VS 98012	112	321	90 000,00
34	09. 09.	ID504	Vyskladnění rostlin, realizace zahrady	504	132	98 000,00
35	09. 09.	FV302	Realizace zahrady včetně zavlažování	311	602	210 000,00
36	18. 09.	B007	Úhrada FP403 za trubky, kolínka	321	221	103 200,00
37	18. 09.	B007	Převod peněz z BÚ do pokladny	261	221	15 000,00
38	18. 09.	B007	Úhrada FV302 za realizaci zahrady	221	311	210 000,00
39	02. 10.	V202	Nákup počítače HP 465/867	501	211	9 600,00
40	06. 10.	V203	Nákup pokojových rostlin	132	211	3 420,00
41	10. 10.	ID505	Hrubá mzda zaměstnance	521	331	12 000,00

Č.	Datum	Doklad	Popis účetního případu	MD	DAL	Částka Kč
42	10. 10.	ID505	SP zaměstnance	331	336	780,00
43	10. 10.	ID505	ZP zaměstnance	331	336	540,00
44	10. 10.	ID505	SP zaměstnavatele za zaměstnance	336	221	3 000,00
45	12. 10.	ID505	ZP zaměstnavatele za zaměstnance	336	221	1 080,00
46	12. 10.	ID505	Daň z příjmů ze závislé činnosti	331	342	345,00
47	12. 10.	B008	Úhrada ZP zaměstnance	336	221	1 620,00
48	12. 10.	B008	Úhrada SP zaměstnance	336	221	3 780,00
49	12. 10.	B008	Odvod daně z příjmů ze závislé činnosti	342	221	345,00
50	12. 10.	B008	Úhrada zálohy na silniční daň	531	221	450,00
51	12. 10.	B008	Splátka úvěru	231	221	25 000,00
52	12. 10.	B008	Úrok z úvěru	562	221	900,00
53	13. 10.	V205	Výplata mzdy zaměstnanci	331	211	10 335,00
54	03.11.	ID506	Vyskladnění rostlin ze skladu	504	132	850,00
55	03. 11.	P104	Prodej pokojových rostlin	211	604	1300,00
56	04. 11.	P105	Převod peněz z BÚ do pokladny	211	261	10 000,00
57	07. 11.	B009	Převod peněz z BÚ do pokladny	261	221	10 000,00
58	07. 11.	B009	Úhrada faktury za vodu	502	221	9240,00
59	21. 11.	V206	Nákup kancelářských potřeb	501	211	144,00
60	03. 12.	FP405	Nákup postřiků na stromy, VS205631	112	321	6900,00
61	06.12.	BV010	Úhrada zálohy na silniční daň	531	221	320,00
62	06. 12.	V206	Nákup vánoční výzdoby do prodejny	513	211	3 000,00
63	15. 12.	V207	Poskytnutý dar zahradnické škole	543	211	4 000,00
64	16. 12.	ID507	Vyskladnění postřiků ze skladu	501	112	800,00
65	16. 12.	FV303	Poskytnuté služby - postřik stromů	311	602	9 600,00
66	16. 12.	V208	Nákup pohonných hmot	501	211	1 440,00
67	17. 12.	V209	Nákup odborné literatury	501	211	342,00
68	19. 12.	B010	Výběr pro osobní spotřebu podnikatele	491	211	5 000,00
69	19. 12.	V210	Nákup poštovních známek	501	211	90,00
70	31. 12.	ID508	Účetní = daňový odpis automobilu	551	082	47 140,00
71	31. 12.	ID509	Účetní = daňový odpis sekačky	551	082	9 560,00

Zdroj: vlastní úprava

Jednotlivé náklady a výnosy související s podnikáním jsou uvedeny v Tab. 4.4. Dle jednotlivých nákladů a výnosu uvedených v Tab. 4.4 se zjistí výsledek hospodaření podle Tab. 4.5.

Tab. 4.4 – Náklady a výnosy

Účet	Náklady	Výnosy
501 Spotřeba materiálu	122 016,00	
502 Spotřeba energie	9 240,00	
504 Prodané zboží	106 550,00	
521 Mzdové náklady	12 000,00	
524 Zákonné sociální pojištění	4 080,00	
526 Sociální náklady individuálního podnikatele	3 638,00	
545 Dary	4 000,00	
544 Smluvní pokuty a penále	500,00	
545 Ostatní pokuty a penále	200,00	
551 Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	56 700,00	
562 Úroky	1 800,00	
568 Ostatní finanční náklady	120,00	
591 Daň z příjmů z běžné činnosti - splatná	0,00	
602 Tržby z prodeje služeb		361 900,00
604 Tržby za zboží		11 640,00
Třída 5: náklady	320 844,00	
Třída 6: výnosy		373 540,00
Celkový součet:		52 696,00

Zdroj: vlastní úprava

Tab. 4.5 – Výpočet výsledku hospodaření

Provozní výnosy	373 540,00
- Provozní náklady	- 318 924,00
Provozní výsledek hospodaření	54 616,00
Finanční výnosy	0,00
- Finanční náklady	- 1 920,00
Finanční výsledek hospodaření	- 1 920,00
Provozní výsledek hospodaření	54 616,00
+ Finanční výsledek hospodaření	- 1 920,00
Výsledek hospodaření z běžné činnosti	52 696,00
Mimořádné výnosy	0,00
- Mimořádné náklady	0,00
Výsledek hospodaření z mimořádné činnosti	0,00
ÚČETNÍ ZISK	52 696,00

Zdroj: vlastní úprava

V okamžiku zjištění účetního výsledku hospodaření musí dojít k jeho úpravě na základ daně pro výpočet daně z příjmů fyzických osob mimoúčetně. Výsledek hospodaření se zvyšuje o náklady, které není možné zahrnout do základu daně, nebo jsou zahrnuty v nesprávné výši. V dalším kroku dochází ke snížení výnosů, které nejsou předmětem daně. Vše nastává v souladu se zákonem o daních z příjmů. Pokud jsou již veškeré úpravy provedené, nastává výpočet daně z příjmů fyzických osob. Daň z příjmů je součinem upraveného základu daně a sazby daně ve výši 15 %.

Podnikatel má účetní zisk ve výši 52 696 Kč, tato částka se musí upravit na ZD, viz Tab. 4.6. K úpravě dochází pomocí neuznatelných nákladů, v tomto případě se jedná o sociální náklady individuálního podnikatele v hodnotě 3 638 Kč, dary v hodnotě 4 000 Kč a ostatní pokuty a penále ve výši 200 Kč.

Tab. 4.6 – Úprava účetního zisku na ZD

Účetní zisk	52 696,00
+ sociální náklady individuálního podnikatele	3 638,00
+ dary	4 000,00
+ ostatní pokuty a penále	200,00
Základ daně	60 534,00

Zdroj: vlastní výpočet

Následně podnikatel má nárok dle § 15 zákona o daních z příjmů o odečet neuznatelných částí základu daně. První položkou je peněžní dar. Tuto hodnotu lze odečíst, pokud úhrnná hodnota darů přesáhne 2 % ze základu daně anebo činí alespoň 1 000 Kč. Výše daru je 4 000 Kč, což splňuje podmínku částky alespoň 1 000 Kč. Druhá podmínka je také splněna, 2 % ze základu tvoří částku 1 210,68 Kč. Podnikatel má nárok také na uplatnění snížení základu daně o částku úroků z hypotečního úvěru ve výši 8 295 Kč a také hodnotu penzijního připojištění sníženou o 12 000 Kč, tzn. částku 3 600 Kč, viz Tab. 4.7.

Touto úpravou se získá základ daně snížený o odčitatelné položky. Dalším krokem je zaokrouhlení tohoto základu daně a následný výpočet daně z příjmů fyzických osob. V okamžiku vypočtení daně z příjmů fyzických osob má podnikatel nárok na snížení daně z příjmů o slevy na dani. Podnikatel si uplatní slevu na dani ve výši 24 840 Kč dle § 35ba zákona o daních z příjmů.

Tab. 4.7 – Úprava základu daně o odčitatelné položky a výpočet daně z příjmů FO

Základ daně	60 534,00
- dary	- 4 000,00
- úroky z hypotečního úvěru	- 8 295,00
- penzijní připojištění	- 3 600,00
Základ daně snížený o odčitatelné položky	44 638,00
Základ daně zaokrouhlený	44 600,00
Daň z příjmů fyzických osob 15 %	6 690,00
- slevy na dani	- 24 840,00
Daň po slevách	0,00

Zdroj: vlastní výpočet

Podnikatel na dani v tomto případě nezaplatí daň z příjmů, protože mu po odečtení slevy vyšla daň z příjmů fyzických osob nulová.

4.1.2 Daňová evidence v příkladu

Pro výpočet daně z příjmů fyzických osob se bude vycházet ze stejného zadání jako pro účetnictví, s tím rozdílem, že zde nebudou některé interní doklady, které byly zobrazeny v účetnictví při vyskladnění materiálu nebo zboží. K jednotlivým uskutečněným případům jsou zapisovány výdaje daňově uznatelné (VU), výdaje nezahrnované do základu daně (VN), příjmy daňově uznatelné (PU), příjmy nezahrnované do základu daně (PN) dle Tab. 4.8.

Tab. 4.8 – Případy v daňové evidenci

Č.	Datum	Doklad	Popis případu	Částka Kč	Položka
1	15. 03.	P100	Vklad podnikatele do pokladny	25 000,00	PN
2	16. 03.	B001	Vklad podnikatele na BÚ	70 000,00	PN
3	09. 04.	B002	Úhrada zálohy na silniční daň	150,00	VU
4	30. 05.	P101	Prodej zboží (substrátu, květináčů)	3 500,00	PU
5	03. 06.	B003	Úhrada FP400 za zboží	11 760,00	VU
6	03. 06.	B003	Úhrada FP401 za rostliny	13 224,00	VU
7	03. 06.	B003	Úhrada FV300 za úpravu zahrady zákazníkovi	6 300,00	PU
8	03. 06.	B003	Připsaný krátkodobý úvěr na BÚ	50 000,00	PN
9	07. 06.	V200	Nákup mobilního telefonu	6 000,00	VU
10	10. 06.	B004	Úhrada FP402 za sekačku	47 800,00	VN
11	10. 06.	B004	Poplatek za bankovní účet	120,00	VU
12	03. 07.	P102	Prodej thují	6 840,00	PU
13	07. 07.	B005	Úhrada zálohy na silniční daň	450,00	VU
14	08. 07.	V201	Nákup nářadí	15 600,00	VU
15	04. 08.	B006	Úhrada FV301 za zavlažování	136 000,00	PU
16	04. 08.	B006	Splátka úvěru	25 000,00	VN
17	04. 08.	B006	Úrok z úvěru	900,00	VU

Č.	Datum	Doklad	Popis případu	Částka Kč	Položka
18	04. 08.	B006	Úhrada ZP podnikatele	1 748,00	VN
19	04. 08.	B006	Úhrada SP podnikatele	1 890,00	VN
20	04. 08.	B006	Zaplacená pokuta OSSZ za pozdě odvedené pojistné	200,00	VN
21	04. 08.	B006	Zaplacená smluvní pokuta dodavateli (pozdní úhrada FP301)	500,00	VU
22	17. 08.	P103	Převod peněz z BÚ do pokladny	15 000,00	VN
23	18. 09.	B007	Úhrada FP403 za trubky, kolínka	103 200,00	VU
24	18. 09.	B007	Převod peněz z BÚ do pokladny	15 000,00	PN
25	18. 09.	B007	Úhrada FV302 za realizaci zahrady	210 000,00	PU
26	02. 10.	V202	Nákup počítače HP 465/867	9 600,00	VU
27	06. 10.	V203	Nákup pokojových rostlin	3 420,00	VU
28	12. 10.	B008	Úhrada SP zaměstnance	1 620,00	VU
29	12. 10.	B008	Úhrada SP zaměstnance	3 780,00	VU
30	12. 10.	B008	Odvod daně z příjmů ze závislé činnosti	345,00	VU
31	12. 10.	B008	Úhrada zálohy na silniční daň	450,00	VU
32	12. 10.	B008	Splátka úvěru	25 000,00	VN
33	12. 10.	B008	Úrok z úvěru	900,00	VU
34	13. 10.	V204	Výplata mzdy zaměstnanci	10 335,00	VU
35	03. 11.	P104	Prodej pokojových rostlin	1300,00	PU
36	04. 11.	P105	Převod peněz z BÚ do pokladny	10 000,00	PN
37	07. 11.	B009	Převod peněz z BÚ do pokladny	10 000,00	VN
38	07. 11.	B009	Úhrada faktury za vodu	9240,00	VU
39	21. 11.	V205	Nákup kancelářských potřeb	144,00	VU
40	06.12.	BV010	Úhrada zálohy na silniční daň	320,00	VU
41	06. 12.	V206	Nákup vánoční výzdoby do prodejny	3 000,00	VU
42	15. 12.	V207	Poskytnutý dar zahradnické škole	4 000,00	VN
43	16. 12.	V208	Nákup pohonných hmot	1 440,00	VU
44	17. 12.	V209	Nákup odborné literatury	342,00	VU
45	19. 12.	B010	Výběr pro osobní spotřebu podnikatele	5 000,00	VN
46	19. 12.	V210	Nákup poštovních známek	90,00	VU

Příjmy	zahrnované do základu daně	363 940,00
	neovlivňující základ daně	170 000,00
Výdaje	zahrnované do základu daně	196 910,00
	neovlivňující základ daně	135 533,00
Rozdíl	zahrnované do základu daně	167 030,00
	neovlivňující základ daně	34 467,00

Zdroj: vlastní výpočet

Vypočtený základ daně ve výši 167 030 Kč se musí následně upravit o položky zvyšující a snižující základ daně. Podnikateli nastaly případy, které snižují základ daně ve formě daňových odpisů ve výši 56 700 Kč. Upravený základ daně podnikatele je v tomto případě 110 330 Kč.

V dalším kroku pro výpočet daně z příjmů fyzických osob následují úpravy základu daně o odčitatelné položky. V daňové evidenci odečteme odčitatelné položky ve stejném složení, jako v účetnictví, tzn. o dary, úroky z hypotečního úvěru, penzijní připojištění viz Tab. 4.9.

Tab. 4.9 – Úprava základu daně o odčitatelné položky a výpočet daně z příjmů FO

Základ daně	110 330,00
- dary	- 4 000,00
- úroky z hypotečního úvěru	- 8 296,00
- penzijní připojištění	- 3 600,00
Základ daně snížený o odčitatelné položky	94 434,00
Základ daně zaokrouhlený	94 400,00
Daň z příjmů fyzických osob 15 %	14 160,00
- slevy na dani	- 24 840,00
Daň po slevách	0,00

Zdroj: vlastní výpočet

Výsledná daň vyšla podnikateli u daňové evidence ve stejné výši jako při vedení účetnictví, tedy nulová po odpočtu slevy na dani ve výši 24 840 Kč.

4.1.3 Rozhodnutí zda vést účetnictví či daňovou evidenci

Jak již z příkladu vyplývá, výsledná daňová povinnost podnikatele je nulová. Ovšem je vhodné si uvědomit, že jsme odečítali slevu na dani v účetnictví z částky 6 690 Kč, zatímco v daňové evidenci jsme vycházeli z částky 14 160 Kč.

Vzniklý rozdíl je způsoben přenášením nákladů spojených s pořízením materiálu v okamžiku jeho prodeje, na rozdíl u daňové evidence jsou výdaje přenášeny rovnou při nákupu.

Mezi další rozdíl patří v uvedeném případě neuhrazené faktury. V účetnictví se zaznamenávají neuhrazené vystavené faktury do výnosů. U daňové evidence dochází k zaznamenání do peněžního deníku až v okamžiku zaplacení pohledávky od odběratele.

Podnikatel se musí rozhodnout, jakým způsobem bude zaznamenávat své případy během roku, zda v účetnictví či daňové evidenci. Jelikož je pro každého podnikatele důležité, aby mu vznikly co nejnižší náklady či výdaje s vedením podniku, upřednostňuje, aby zaplatil na daních co možná nejnižší částku. V tomto případě vychází pro podnikatele upřednostnění účetnictví před daňovou evidencí. Podnikatel ovšem musí také zohlednit fakt, že v dalším kalendářním roce, odběratel zaplatí faktury a daň bude platit z těchto částek, ovšem v jiném kalendářním roce.

V tomto případě se podnikatel rozhodne pro vedení daňové evidence pro její jednodušší vedení. Podnikatel nepředpokládá v prvních letech podnikání vysoký obrát, to je také důvodem pro rozhodnutí vedení daňové evidence.

Po zjištění veškerých údajů potřebných pro podání daňového přiznání z příjmů fyzických osob podnikatel, popř. účetní firma vyplní daňové přiznání. Povinnost odevzdat daňové přiznání nastává nejpozději do 3 měsíců po uplynutí zdaňovacího období, k tomuto datu je také splatná daň z příjmů (Příloha č. 4, Příloha č. 5).

Pokud podnikatel již podal daňové přiznání, nastávají mu další povinnosti vůči zdravotní pojišťovně a Okresní správě sociálního zabezpečení. Musí dojít k podání Přehledu o příjmech a výdajích vůči zdravotní pojišťovně (Příloha č. 6) a také podání Přehledu o příjmech a výdajích vůči okresní správě sociálního zabezpečení (Příloha č. 7). K odevzdání tiskopisů musí dojít nejpozději do jednoho měsíce ode dne, ve kterém vznikla povinnost podat daňové přiznání z příjmů fyzických osob.

Podnikatel během roku platil zálohy na zdravotní pojištění a sociální pojištění v minimální výši. Vyměřovací základ pro pojistné se vypočítá jako 50 % ze základu daně před odečtením, to znamená z částky 110 330 Kč. V tomto případě je vyměřovací základ v hodnotě 55 165 Kč. Minimální vyměřovací základ pro rok 2013 je ve výši 77 652 Kč u sociálního pojištění, tato částka je vyšší, než vyměřovací základ podnikatele, proto podnikatel musí odvést sociální pojištění z minimálního vyměřovacího základu, tedy ze 77 652 Kč. Minimální vyměřovací základ pro zdravotní pojištění je ve výši 129 420 Kč, rovněž podnikatel odvede zdravotní pojištění z minimálního vyměřovacího základu pro zdravotní pojištění.

Sociální pojištění je součinem procentní sazby 29,2 % a vyměřovacího základu. Podnikatel má povinnost uhradit sociální pojištění za rok 2013 v hodnotě 22 675 Kč. Měsíční zálohy podnikatele na sociální pojištění byly ve výši 1 890 Kč, odvedené pojištění za dobu podnikání bylo ve výši 18 900 Kč. Podnikatel má povinnost doplatit pojistné ve výši 3 775 Kč.

Zdravotní pojištění za rok 2013 vypočteme jako součin procentní sazby ve výši 13,5 % a minimálního vyměřovacího základu v hodnotě 129 420 Kč. Minimální vyměřovací základ se získá jako součin minimálního vyměřovacího základu a počtu měsíců, kdy byl podnikatel OSVČ. Výsledná částka zdravotního pojištění je ve výši 17 472 Kč. Podnikatel platil minimální měsíční zálohy ve výši 1 748 Kč, odvedené pojistné za deset měsíců podnikání je ve výši 17 480 Kč. Podnikateli vznikl přeplatek na zdravotním pojištění ve výši 8 Kč.

5. Závěr

Na podkladech výpočtů základů daně pro daň z příjmů fyzických osob podnikatele, dle zadaných hospodářských operací, došlo k rozhodnutí u uvedeného podnikatele vést daňovou evidenci. Podnikateli nastala situace, kdy daňová povinnost po slevách je nulová, ovšem je také důležité zaobírat se základem daně pro výpočet daně z příjmů fyzických osob. V účetnictví je základ daně nižší, což však není jediným předpokladem pro způsob vedení účetnictví.

Důvodem pro zvolení daňové evidence je předpokládaný nízký obrat podnikatele. Dalším důvodem je zahrnování příjmů a výdajů do období, ve kterém dojde k úhradě, podnikatel nemusí řešit časové rozlišení příjmů a výdajů. V daňové evidenci není potřeba vystavovat velké množství dokladů, např. z důvodu vyskladňování zboží a materiálu. Daňová evidence je obvykle pro podnikatele srozumitelnější, vychází se z přijatých a vydaných finančních prostředků, ať už v hotovosti nebo z bankovního účtu. Pokud si podnikatel zvolí jednotlivé knihy, které bude vést v dostatečném rozsahu pro svůj předmět podnikání, je daňová evidence velmi přehledná. Musí dojít k dostatečnému členění na daňově uznatelné a neuznatelné příjmy a výdaje, aby podnikateli nevznikl problém při výpočtu základu daně pro výpočet daně z příjmů. Další výhodou u daňové evidence je uchovávání dokladů po dobu tří let na rozdíl od účetnictví, u kterého se doklady uchovávají pět až deset let.

Každý podnikatel se snaží své náklady, popř. výdaje, mít co nejnižší. Vzhledem k jednoduchosti vedení daňové evidence toho může docílit úsporou výdajů za správu daňové evidence cizím subjektem, jako např. finanční účetní. Pokud ovšem nemá přehled o zákonech, nemá dostatečný prostor v rámci svého podnikání, může pověřit externí firmu, která mu vypočte jednotlivé příjmy a výdaje na konci zdaňovacího období na základě dokladů, které podnikatel dodá ke zpracování. Nejvyšší výdaje související s vedením daňové evidence tak má podnikatel zaměstnávající účetní.

V případě, že se podnikateli zvýší obrat a příjmy, je předpoklad, že se daňová evidence stane nedostačující pro zaznamenávání jednotlivých příjmů a výdajů. V takovém případě by podnikatel měl přejít na vedení účetnictví.

Seznam použité literatury

a) Knižní publikace

AMBROŽ, Jan. Účetní závěrka / Daň z příjmů.

DOLEŽALOVÁ, Marcela. *Daňová evidence 2008*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2008. 138 s. ISBN 978-80-251-1951-8.

DUŠEK, Jiří. *DPH 2012 zákon s přehledy*. 9. vyd. Praha: Grada Publishing, 2012. 256 s. ISBN 978-80-247-4080-5.

HAKALOVÁ, Jana a Yveta PŠENKOVÁ. *Daňová evidence*. 1. vyd. Ostrava: Ediční středisko VŠB-TU Ostrava, 2008. 104 s. ISBN 978-80-248-1798-9.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Abeceda účetnictví pro podnikatele 2012*. 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2012. 440 s. ISBN 978-80-7263-726-3.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů*. 1. vyd. Ostrava: Ediční středisko VŠB-TU Ostrava, 2009. 215 s. ISBN 978-80-248-2149-8.

MRKOSOVÁ, Jitka. *Účetnictví 2012: učebnice pro SŠ a VOŠ*. 1. vyd. Brno: Edika, 2012. 294 s. ISBN 978-80-266-0040-4.

b) Právní předpisy

Zákon č. 586 ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 117, s. 3473 – 3491.

Zákon č. 338 ze dne 4. května 1992 o dani z nemovitostí. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 71, s. 1946 – 1952.

Zákon č. 16 ze dne 21. prosince 1993 o dani silniční. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 6, s. 133 – 136.

Zákon č. 235 ze dne 1. dubna 2004 o dani z přidané hodnoty. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 78, s. 4946 – 5011.

Zákon č. 353 ze dne 26. září 2003 o spotřebních daních. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2003, částka 118, s. 5730 – 5788.

Zákon č. 280 ze dne 3. září 2009 daňový řád. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 87, s. 4038 – 4104.

Zákon č. 563 ze dne 12. prosince 1991 o účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 107, s. 2802 – 2810.

Zákon č. 589 ze dne 20. listopadu 1992 o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 118, s. 3521 – 3528.

Zákon č. 592 ze dne 20. listopadu 1992 o pojistném na zdravotním pojištění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 119, s. 3558 – 3565.

Zákon č. 155 ze dne 30. června 1995 o důchodovém pojištění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1995, částka 41, s. 1986 – 2011.

Zákon č. 455 ze dne 2. října 1991 o živnostenském podnikání (živnostenský zákon). *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 87, s. 2122 – 2159.

Vyhláška č. 500 ze dne 6. listopadu 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 174, s. 9690 – 9722.

Český účetní standard pro některé vybrané účetní jednotky č. 001 – 023 pro podnikatele.

c) Elektronické zdroje

ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ. ČSSZ: *OSVČ* [online]. Dostupné z:
<http://www.cssz.cz/cz/pojisteni-osvc/>

VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA ČESKÉ REPUBLIKY. VZP ČR: *Osoba Samostatně výdělečně činná* [online]. Dostupné z:
<http://www.vzp.cz/platci/informace/povinnosti-platcu-metodika/2-5-osoba-samostatne-vydelecne-cinna-osvc>

ČESKÁ PRŮMYSLOVÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA. ČPZP: *Informace pro OSVČ* [online]. Dostupné z:
<http://www.cpzp.cz/clanek/72-0-Informace-pro-OSVC.html>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. MPO: *Rádce (nejen pro začínající) podnikatele* [online]. MPO [4. 1. 2012]. Dostupné z:

<http://www.mpo.cz/dokument78460.html>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Nejnovější údaje: Moravskoslezský kraj; počet ekonomických subjektů* [online]. ČSÚ [24. 1. 2013]. Dostupné z:

<http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/krajenejnovejsi/xt>

Seznam zkratek

B – bankovní výpis

ČSSZ – česká správa sociálního zabezpečení

DPH – daň z přidané hodnoty

FP – faktura přijatá

FV – faktura vystavená

IČ – identifikační číslo organizace

ID – interní doklad

OSVČ – osoba samostatně výdělečně činná

P – příjmový pokladní doklad

PN – příjem daňově neuznatelný

PU – příjem daňově uznatelný

RPC – reprodukční pořizovací cena

V – výdajový pokladní doklad

VN – příjem daňově neuznatelný

VU – příjem daňově uznatelný

ZDP – zákon o daních z příjmů

ZTP/P – osoba s těžkým zdravotním postižením, mimořádné výhody III. stupně

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 10. května 2013

Veronika Šulcová

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Jednotný registrační formulář

Příloha č. 1a – Jednotný registrační formulář pro fyzické osoby

Příloha č. 1b – Ohlášení živnosti pro fyzické osoby

Příloha č. 1c – Přihláška k daňové registraci pro fyzické osoby

Příloha č. 1d – Oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti, přihláška k důchodovému
pojištění (pro Okresní správu sociálního zabezpečení)

Příloha č. 1e – Oznámení pojištěnce (pro zdravotní pojišťovnu)

Příloha č. 2 – Daňové přiznání k dani silniční

Příloha č. 3 – Účtový rozvrh

Příloha č. 4 – Přiznání k dani z příjmů fyzických osob

Příloha č. 5 – Příloha č. 1 pro přiznání k dani z příjmů fyzických osob

Příloha č. 6 – Přehled o příjmech a výdajích pro zdravotní pojišťovnu

Příloha č. 7 – Přehled o příjmech a výdajích pro Okresní správu sociálního zabezpečení